

VUOSIKERTOMUS 2023
Marttaliitto ry

Sisältö

3 Pääsihteerin katsaus varautumisen vuoteen 2023

8 Kotitalousneuvonta

- 10 Kestävä arki
- 12 Omatoiminen varautuminen
- 12 Lapset ja lapsiperheet
- 12 Ikääntyvien arjen hallinta ja talousosaaminen
- 13 Kohdennettu neuvonta
 - 13 Arki sujuvaksi
 - 13 Kestävät talouspolut
 - 14 Luontokoti
 - 14 Lapsiperheiden arjen tukeminen
 - 14 Makumatka karjalaan
 - 15 Talousosaamista hyvään arkeen
 - 15 Viekas life
 - 15 Ässäkokki

16 Järjestötoiminta

- 19 Käsityötoiminta
- 19 Vilppu-toiminta

20 Kansainvälinen toiminta ja kehitysyhteistyö

- 20 Somalimaa
- 20 Malawi
- 20 Sambia
- 20 Etiopia
- 20 International Federation for Home Economics

22 Koulutus

- 22 Henkilöstökoulutukset
- 23 Opintokeskus Siviksen tukemat koulutukset
- 23 Martta-akatemia
- 23 Marttaopinnot

24 Vaikuttaminen

- 25 Kumppanuudet ja edustukset

26 Viestintä

- 26 Tutkimuksia
- 27 Some
- 28 Mediatiedotteet
- 28 Kannanotot, mielipidekirjoitukset, lausunnot
- 28 Tilaisuudet ja kampanjat
- 29 Martat-lehti
- 30 Martat-sovellus
- 30 Asiakkuudenhallintajärjestelmä
- 30 Vuoden 2023 mittarit ja niiden toteuma

32 Hallinto

- 32 Henkilöstö
- 33 Työnantajakuvan kehittäminen
- 33 Työhyvinvointi
- 34 Piirit

34 Talous

- 34 Marttaliitto
- 34 Eduard Polónin säätiö

Vuona 2023 julkaistiin Säästäväisen elämän Fingerpori -kirja.

www.martat.fi
f Martat vinkkaa
@ Marttailu
x Marttaliitto
TV Martat-TV
in Martat

Pääsihteerin katsaus varautumisen vuoteen 2023

Varautumisen teemavuosi 2023 oli Marttaliitolle ja koko järjestölle merkittävä isojen kehittämistoimien käynnistämisen osalta sekä juhluvuoteen 2024 valmistautumisessa. Samanaikaisesti Marttaliitto vastasi valtakunnallisesti kotitalousneuvonnan ja kansalaistoiminnan monialaisista tukitoiminnoista ja palvelimme piirejä ja yhdistyksiä mm. jäsenlaskutuksissa, viestinnässä, vaikuttamisessa, jäsenrekisterin ja tilastoinnin sekä yhdistyslain ja piirien integraatioiden tukemisessa.

Marttajärjestössä käynnistettiin myös kaikkia koskeva ja monivuotinen muutosprosessi, jonka päämääränä on varmistaa Marttojen menestyksenkäs toiminta tulevaisuudessa. Muutosprosessi ajoittuu vuosille 2023 ja 2024.

Marttajärjestön menestyksen avaimet -muutosprosessin tarkoituksena on kehittää marttajärjestön toimintaa vastaamaan 2030-luvun toimintaympäristön vaatimuksia niin, että järjestön rooli vakavasti otettavana toimijana vahvistuu kotitalousneuvonnassa, järjestötyössä ja liiketoiminnassa.

Muutosprosessi toteutetaan vuosien aikana tiiviissä yhteistyössä liiton ja piirien luottamusjohton ja asiantuntijoiden kanssa. He vastaavat varsinaisten muutostarpeiden ja muutoskohteiden määrittelystä sekä niitä koskevista päätöksistä.

Muutosprosessin aikana arvioidaan piirien, liiton ja yhdistysten toimintatapoja; rakenteet, toimintatavat, resurssit ja johtaminen sekä toiminnan sisällöllisiä painotuksia; ammatillinen neuvonta, järjestötoiminta, liiketoiminta, hankkeet, varainhankinta. Prosessin aikana osallistetaan laajasti marttajärjestön eri toimijoita tunnistamaan ja toimimaan muutoksen edellyttämällä polulla voimakkaasti lisääntyvässä toimintaympäristön muutoksessa ja kansalaisten vapaa-ajasta kilpailevien palvelujen rinnalla.

Muutosprosessissa tehdyt valinnat ja päätökset ohjaavat tulevaisuuden toimintaa ja vaikuttavat niihin valintoihin, joilla haluttu tulevaisuus voidaan saada yhdessä aikaiseksi. Muutosprosessin ensimmäinen vuosi toteutettiin kentän kanssa yhdessä. Kaikissa 13 pii-

KERTTU MALINEN

rissä työstettiin kaksi kertaa vuoden aikana läsnäolevana hallituksien ja työntekijöiden kanssa muutoksen suuntaa. Infotilaisuudet, yhteiset strategiapäivät ja 10 000 martan vastaukset muutuskyselyyn sekä 550 yhdistyksen puheenjohtajan vastaukset edesauttoivat tunnistamaan yhdessä kehitettäviä asioita.

Kevät 2023: tehtiin suunnitelma prosessin toteuttamiseksi ja viestittiin koko marTTY yhteisölle prosessin käynnistymisestä.
Syksy 2023: määriteltiin varsinaiset muutokohteet ja muutoksen toteutumisen kannalta keskeiset ratkaistavat asiat.
Vuosi 2024: tullaan valmistelemaan muutoksia koskevat päätökset sekä valmistaudutaan muutosten käytännön toteuttamiseen.

Menestyksen avaimet -prosessin tavoitteenä elinvoimainen tulevaisuus

Marttajärjestö on elinvoimainen tulevaisuudessa, sen toimintaedellytykset paranevat ja toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus vahvistuu. Marttajärjestön toimintatavat, resurssit, johtaminen ja rakenteet vastaavat tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeita. Menestyksen avaimet -muutosprosessissa päätettyjen asioiden toteutus alkaa.

Toimenpiteinä yhdessä tehdyt päätökset toimintaedellytysten varmistamiseksi
Vuonna 2025 toimintaa suunnataan liitos- ja piireissä muutosprosessissa tehtävien valintojen ja päätösten mukaisesti. Laadimme tiekartat ja muutospolut sovittujen asioiden toteuttamiseksi. Otamme käyttöön uusia toimintatapoja ja kehitämme edelleen toimivia malleja. Teemme päätetyt muutokset organisaatioon ja vahvistamme osaamistamme rekrytoinneilla. Seuraamme ja arvioimme päätettyjen toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.

Monialaisen kotitalousneuvonnan ja järjestötoiminnan kehittäminen jatkui strategian mukaisesti

Marttojen viestintäkanavat tavoittivat suurta yleisöä laajasti. Martat.fi-sivuston kävijämää-

rä oli korkealla tasolla noin 3,5 miljoonalla yksittäisellä kävijällä ja yli 9 miljoonalla sivujen katselulla. Marttaliiton some-kanavien seuraajamäärä kasvoi 4,8 % edellisestä vuodesta, kokonaisseuraajamäärän ollessa 230 tuhatta. Somepostauksemme saivat lähes 5,5 miljoonaa näyttökertaa. Martat-sovelluksen lataajamäärä kasvoi vuoden aikana 60 % 40 tuhatteen lataajaan. Gummerus myönsi Marttojen tietokirjasarjalle vuoden 2023 Kaarlen tietokirjapalkinnon. Martat-lehti, sosiaalinen ja digitaalinen viestintä sekä median palveleminen täydensivät osaltaan marttajärjestössä tehtävää kohtaavaa kotitalousneuvontaa, kansalaistoimintaa sekä vaikuttamista.

Varautumisen teemavuonna kotitalousneuvontamme keskittyi kestäväan arjen hallintaan, joka on edellytys omatoimiselle varautumiselle. Erilaiset arjen ja käden taidot parantavat kykyä reagoida yllättäviin tilanteisiin. Ruoan ja energian hinta askarrutti kansalaisia, ja neuvonnassa otettiin huomioon myös taloudelliset seikat. Arjen hallintaan ja kestäväan arkeen liittyvät piirien neuvontapalvelut tavoittivat yhteensä yli 110 700 henkilöä (noin 21 000 enemmän kuin v. 2022). Suurin osa neuvonnasta toteutettiin lähineuvontana, mutta digitaalista neuvontaa ja viestintää kehitettiin ja integroitiin neu-

TOIMINTA LUKUINA

JÄSENMAÄRÄ
(1.1.2023)

38 000

PIIREJÄ

13

JÄRJESTÖN
LIITTYNEITÄ

3 381

JÄRJESTÖSTÄ
ERONNEITA

3 884

MARTTA-
YHDISTYKSIÄ

964

TOIMINTA-
RYHMIÄ

55

VAPAAEHTOIS-
TOIMINNAN TUNTEJA

449 000

MARTTAYHDISTYSTEN
TILAISUUKSIA

26 000

vonnan eri muotoihin ja menetelmiin. Osana muutosprosessin ennakointia Marttaliitossa alkoi verkkoruokakurssien kehitystyö yhdessä kolmen piirin kanssa. Neuvontaa oli tarjolla Facebookin ja Instagramin live-lähetyksissä, joita katseltiin yhteensä 173 000 kertaa. Neuvonnan arvioinnin taustalla oli ulkoisen laadunarvioinnin yhteydessä laadittu arviointimalli. Kohdennetussa neuvonnassa esimerkiksi Arki sujuvaksi –toiminnassa saimme tuloksellisuusraportista STEA:lta palautteen, että tuloksellisuusarvio avustuskohteesta sijoittui rahoittajan arvioinnissa parhaaseen eli Hyvä-luokkaan.

Marttaliiton kansainväliset hankkeet edistivät 80-luvulta alkaneessa kehitysyhteistyössä haavoittuvassa asemassa olevien tyttöjen ja naisten asemaa tarjoamalla heille mahdollisuuden opiskella, elättää itsensä, tehdä omia valintojaan ja puolustaa omia oikeuksiaan. Kotitalous-, ravitsemus- ja yrittäjyysneuvontaa annettiin köyhille, vammaisille, syrjäseudulla asuville ja vähän koulutetuille tytöille ja naisille 4 maassa Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa. Merkittävä uusi avaus oli Marttaliiton oman hankkeen käynnistäminen Somali-maassa.

Marttajärjestön jäsenmäärän lasku hidastui ja uusia jäsenyyksiä oli enemmän kuin kol-

mena viime vuonna. Yhdistykset toimivat aktiivisesti ja niiden järjestämien tapahtumien määrä palautui koronaa edeltäviin lukuihin. Martat vaikuttivat aktiivisesti hallitusohjelmaan ja muistuttivat patalapputempauksella ilmastonmuutoksen hidastamisen tärkeydestä. Järjestötoiminnan kehittämistä ohjasi Marttailu 2.1 -suunnitelma, joka on tehty yhteistyössä marttapiirien toiminnanjohtajien kanssa ja jota täydennettiin vuoden aikana. Järjestötoiminnalla on 4 mitattavaa tavoitetta: 1) Yhdistysten toiminta on innostavaa ja kiinnostavaa. Siihen halutaan tulla mukaan ja siinä halutaan pysyä mukana. 2) Jäsenet ovat tyytyväisiä ja motivoituneita. 3) Jäsenistön keski-ikä laskee 3–5 vuotta seuraavan 5 vuoden aikana. 4) Yhdistysten hallinnosta tulee helpommin hoidettavaa ja sujuvaa.

Yhdistykset ja toimintaryhmät järjestivät yhteensä 26 000 tapahtumaa, joihin kirjattiin yhteensä 828 000 osallistumiskertaa. Tapahtumien määrä oli hieman suurempi kuin vuonna 2022, ja osallistujien määrä kasvoi 20 %. Eniten järjestettiin kädentaitoihin, ruokaan ja varautumiseen liittyviä marttailtoja ja tapahtumia. Kaikkiaan yhdistyksissä, toimintaryhmissä ja marttapiireissä kirjattiin 449 000 tuntia vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoistoiminnan tuntien määrä nousi 23 %

edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten vapaaehtoistunteja tehtiin käsitöiden ja ruoan parissa.

Marttajärjestössä ja Marttaliitossa vahvistettiin henkilöstön ammatillista osaamista ja koulutettiin henkilöstä monialaisesti. Marttaliitto järjesti 15 koulutus- ja valmennuskonaisuutta järjestön toimihenkilöille. Näistä lähi- tai hybriditoteutuksia oli 13 ja etätoteutuksia 2. Yhteenlaskettu osallistujamäärä oli 321 henkilöä. Lisäksi Marttaliitto järjesti säännöllisiä kuukausittaisia Teams-tilaisuuksia piirien asiantuntijoille ja toiminnanjohtajille. Järjestön toimihenkilöille järjestettiin etäyhteyksin 4 perehdytystä eri aiheista. Kaikki etäyhteyksin toteutetut koulutukset ja perehdytykset tallennettiin Martta-akatemiaan myöhemmin katsottavaksi. Erillisrahoituksella toteutettavia koulutuksia marttajärjestön toimihenkilöille järjestettiin yhteensä 4 päivää. Opintokeskus Siviksen tuella toteutettiin järjestössä yhteensä 390 koulutusta, joissa oli yhteensä 1 386 opetustuntia. Tilaisuudet taivoittivat yhteensä 7 402 henkilöä.

Marttaopinnot antoivat mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen ja lisäsivät valmiuksia toimia vapaaehtoisena sekä yhdistystoiminnan kehittäjänä. Opinnot antoiva oppia Marttojen teemojen

mukaisiin sisältöihin ja osaamista yhdistystoimintaan. Marttaopinnot toteutettiin yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa ja ne perustuvat opintopisteytettyyn koulutusmalliin. Opintosuorituksen sai yhteensä 64 henkilöä ja yhteensä opintopisteitä suoritettiin 154. Opinnoista sai merkinnän Koski-opintorekisteriin ja Open Badge osaamismerkkin. Marttaopintoihin kuuluvia kursseja toteutettiin kuusi.

Martta-akatemia tarjosi oppimis- ja koulutusalustan, jossa aineistoja ja tallenteita voidaan hyödyntää myös koulutusten jälkeen. Martta-akatemiassa oli 5 182 rekisteröitynyttä käyttäjää. Palveluja käytti 1 477 henkilöä. Kaikille avoimia luentotallenteita oli katsottavissa 32. Ne keräsivät yhteensä 752 katsojaa. Kurseilla oli kaikkiaan 233 rekisteröitynyttä kävijää ja 1 726 vierailijakäyntiä.

Marttaliiton tilikauden tulos oli alijäämäinen -685 593,82 €. Varsinaisen toiminnan talous toteutui suunnitelmien mukaisesti tai alle arvioitujen kustannusten. Sijoitustoiminnan osalta tulos ei ollut tavoitteiden mukainen ja tilinpäätökseen jouduttiin tekemään sijoitusten arvonalennuksia.

Kiitän marttajärjestön piirien luottamushenkilöitä, toiminnanjohtajia, kotitalousasiantuntijoita sekä Marttaliiton henkilöstöä ta-

voitteellisesta ja tuloksellisesta työstä. Olette kaikki venyneet, joustaneet ja tehneet työtä ammattitaidolla ja suurella sydämellä. Kiitos Marttaliiton hallitus antamastanne ajasta ja osaamisesta valtakunnallisen järjestön johtamisessa strategian mukaisesti. Kiitos 38 000 marttaa ruohonjuuritason yhdistystoiminnassa. Teidän harrastamisella toteutettiin ruohonjuuritasolla marttojen arvoja ja periaatteita kestävästä arjesta ja varautumisesta. Olemme iloisia myös järjestömmme kumppaniverkostoista sekä työ- ja ohjausryhmistä, joissa toimimme yhdessä hyvän ja kestävä arjen puolesta strategiamme mukaisesti.

Suomen vanhimpana kotitalousneuvontajärjestönä haluamme kantaa osamme edellisten sukupolvien meille jättämästä perinnöstä. Kehitämme yhdessä valtakunnallista järjestöämme vastaamaan paremmin toimintaympäristön muutoksiin vastuullisesti, pitkällä aikavälillä ja välttämättömiä muutoksia tekemällä.

Marianne Heikkilä

Marttaliitto, pääsihteeri, Martat-lehden päätoimittaja, muutosprosessin johtaja

Kotitalousneuvonta

Varautumisen teemavuonna toimme neuvonnassa esiin kotitaloustaitojen merkitystä varautumisessa. Arjen hallinta on edellytys omatoimiselle varautumiselle, ja erilaiset arjen ja käden taidot parantavat kykyä reagoida yllättäviin tilanteisiin. Nostimme esiin kursseilla ja viestinnässä mm. edullisen kotiruoan valmistustaitoja, kotivaran hyödyntämistä, säilöntää, kotitarveviljelyä, luonnonantimien hyödyntämistä, kompostointia, asumisen taitoja ja taloustaitoja. Neuvontaa oli tarjolla sekä kaikille kiinnostuneille että jäsenille ja erityistä tukea tarvitseville.

Marttapiireissä ja -yhdistyksissä järjestettiin varautumisen taitoihin, kestäviin ruokavalintoihin ja -tapoihin, kodinhoitoon, kohtuulliseen kuluttamiseen, asumisen ennakointiin ja puutarhaan liittyviä kursseja sekä tapahtumia. Marttaliitossa varautumisen ja kestävä arjen teemoja pidettiin esillä eri kanavien viestintänoistoissa, neuvonta-aineistoissa, mediahaastatteluihissa ja vaikuttamistyössä. Arjen hallintaan ja kestävään arkeen liittyvät piirien neuvontapalvelut tavoittivat yhteensä yli 110 700 henkilöä (noin 21 000 enemmän kuin

v. 2022). Suurin osa neuvonnasta toteutettiin lähineuvontana.

Digitaalista neuvontaa ja viestintää kehitettiin ja integroitiin neuvonnan eri muotoihin ja menetelmiin. Marttaliitossa alkoi verkorkuokakurssien kehitystyö yhdessä kolmen piirin kanssa. Toteutettiin ensimmäiset pilottikurssit. Neuvontaa oli tarjolla Facebookin ja Instagramin live-lähetyksissä, joita katseltiin yhteensä 173 000 kertaa.

Marttojen valtakunnallinen puhelin ja chatneuvonta tukivat ihmisiä arjen pulmatilanteissa. Kysy martalta -chatissa vastattiin 430 kysymykseen. Asiakkaista 79 % oli tyytyväisiä saamaansa vastaukseen. Chatin rinnalla toimi kevytbot, jonka kautta voi saada vastauksia yleisiin kysymyksiin silloin, kun chat ei ole auki. Valtakunnalliseen puhelinneuvontaan tuli aiempaa enemmän puheluja, yhteensä vastattiin 1 623 puheluun. Kuluttajien kysymyksiin vastattiin myös sähköpostitse ja sosiaalisen median kanavissa. Neuvontaan liittyvät kysymykset painottuivat edelleen eniten ruokaan ja ravitsemukseen, siivoukseen ja säilöntään.

Neuvonnan sisältöjä jaettiin runsaasti sosiaalisen median kanavissa ja Martat-sovelluksessa. Marttaliitto ja piirit tarjosivat video-ohjeistuksia ja tuottivat verkkoluentoja sekä kursseja Martta-akatemian oppimisympäristössä ja muilla alustoilla. Neuvonnan yhteistyö median kanssa edisti kotitaloustaidoista viestimistä.

Martat.fi-sivuilta etsitään paljon käytännön ratkaisuja arjen tilanteisiin. Ruokaan, ravintoon, puutarhaan ja kodinhoitoon liittyviä vinkkejä katseltiin sivuilta 6,5 miljoonaa kertaa. Asiakaskyselyn mukaan sivustolta saa hyvin tietoa toimivaan ja kestävään arkeen. Sivusto ilahduttaa, herättää kiinnostusta kestävien valintojen tekemiseen ja koetaan hyödylliseksi.

Neuvonnan arvioinnin taustalla oli ulkoisen arvioinnin yhteydessä laadittu arviointimalli. Sen mukaan kerättiin välitöntä asiakaspalautetta ja hyödynnettiin itsearviointia. Välittömän kurssipalautteen mukaan asiakkaat oppivat uusia asioita (88 % vastaajista), kokivat toiminnan hyödylliseksi (91,6 %), ilahtuivat ja virkistyivät (93,8 %). Kiinnostus kestä-

NEUVONTA LUKUINA	2022	2023
Neuvonnan tavoitavuus koko järjestössä	89 510	110 732
Valtionavustuksella maksettuun neuvontaan osallistuneet	39 783	64 711
Neuvontapuheluiden määrä	1 321	1 623
Neuvonnan valtakunnallisiin hankkeisiin osallistuneet	16 351	11 812
Piirien omalla rahoituksella tavoitetut	33 376	34 209
Kysy martalta -chat	567	430
Martta-akatemia	1 539	1 477

vämpiä valintojen tekemiseen lisääntyi (73,6 %). Kurssilaiset aikovat kokeilla oppimaansa käytännössä (88,9 %). He kokivat, että toiminnassa kaikkia kohdeltiin reilusti (95,8 %), ja he suosittelisivat toimintaa muille (95,6 %). Kokonaisarvosana toiminnasta oli 4,6/5.

Neuvonnan asiantuntijat kirjoittivat mielipidekirjoituksia ja blogeja, jotka liittyivät kestäväan arkeen, yhdenvertaisuuteen, kohtuulliseen kuluttamiseen ja talouteen. Marttaliiton ja -piirien asiantuntijat antoivat kotitalousneuvontaan liittyviä haastatteluja medialle ja vierailivat yhteistyökumppaneiden podcasteissa. Haastatteluissa korostuivat erityisesti edullinen kotiruoka, kodinhoito ja raha-asiat. Marttaliitto tuotti neuvonta-, viestintä- ja markkinointiaineistoa piirien tueksi. Säästäväisen elämän Fingerpori -kirja julkaistiin. Gummerus myönsi Marttojen tietokirjasarjalle vuoden 2023 Kaarlen tietokirjapalkinnon. Neuvonnan kartta valmistui. Se otettiin piireissä ja liitossa käyttöön ohjaamaan neuvontaa.

Kaiken kaikkiaan lopputulos vuoden toiminnosta ja tuotoksista oli tavoitteisiin nähden hyvä.

KESTÄVÄ ARKI

Marttojen kotitalousneuvonta tarjosi tietoa ja käytännön ratkaisuja kestäväan arjen valintoi-

KERTTU MALINEN

Kotivarakursilla Marja-Terttu Jaatinen (vas.) ja Aune Poutiainen

hin ja kannusti oppimaan ja pohtimaan omia varautumisen taitoja. Marttapiireissä ja -yhdistyksissä järjestettiin varautumiseen, kestäväan ruokaan, kohtuulliseen kulutukseen, asumiseen ja puutarhaan liittyviä kursseja ja tapahtumia. Valtakunnallinen Varaudutaan taidolla -tietoisku liittyi varautumisen vuoden teemaan.

Ruoka- ja ravitsemusneuvonta kannusti lisäämään kasvisten, erityisesti juuresten ja palkokasvien, käyttöä, samoin kuin kotimaisen kalan ja luonnonantimien käyttöä. Martat edistivät taitojen oppimista ja itse tekemistä sekä ohjasivat myös ruokaneuvonnassa varautumisen ja huoltovarmuuden kannalta keskeisten taitojen ja raaka-aineiden pariin. Ruoan ja energian hinta askarrutti kansalaisia, ja neuvonnassa otettiin huomioon myös taloudelliset seikat.

Fazerin kanssa yhteistyössä tuotettu kurssiaineisto Kaikkea kaurasta oli käytössä ruokakursseilla. Muut uudet kurssiaineistot käsittelevät säilykkeitä ja säilöntää sekä edullista kotiruokaa. S-ryhmän kanssa tehtiin yhteistyötä lasten ruokakurssien parissa.

Kotipuutarhaneuvonnassa kannustettiin omavaraisuutta tukevaan kotitarveviljelyyn osana ruokaturvaa ja annettiin neuvontaa monimuotoiseen kotipihaan ja kompostointiin

liittyen. Koulutettiin vapaaehtoisia puutarhamarttoja ja tuotettiin puutarhasisältöä nettisivuille. Marttojen sienipäivän ja sieniviikolla marttapiirit järjestivät sienimarttojen kanssa tapahtumia ja neuvontaa. Puutarhaliiton Puuha-hankkeen kanssa tuotettiin yhteisiä verkkoluentoja ja toimitettiin yhteistyökumppanina Avoimet puutarhat -tapahtumassa. Aineisto- ja viestintäyhteistyötä tehtiin myös Arktisten Aromien, Suomen puutarhakauppiaiden ja Biolanin kanssa.

Package-Heroes -hankkeen kanssa toteutettiin elintarvikepakkausten valintaa tukeva kulluttajaopas. Martta-akatemiassa toteutettiin Kodin kemikaalit -kurssi ja jatkettiin ympäristömarttojen ilmastolukupiiriä. Energianeuvonta, kodin kemikaalit ja kestäväan arjen valinnat olivat esillä mediahaastatteluissa ja sidosryhmien luentopyynnöissä. Ympäristömarttojen vapaaehtoistoiminnan kehittäminen aloitettiin.

Marttaliitto osallistui muun muassa seuraaviin viestinnällisiin kampanjoihin: Edunvalvontavaltuutus Omissa käsissä, Ekopaasto, Energiansäästöviikko, Euroopan keskuspankin talouslukutaitokampanja, Fingerporillinen taloustaitoja, Global Money Week, Hävikkiviikko,

Itämeripäivä, Jaa puutarhataito, Kotimaisen ruoan päivä, Syystaimijuhla, Vanhemmuuden päivä, Vanhustenviikko, Vireyttä seniorivuosiin. Lisäksi osallistuttiin kehitysyhteistyön

kampanjoihin Fingon ja jäsenjärjestöjen kanssa sekä Aalto-yliopiston Finix-kiertotalouteen liittyvään tutkimushankkeeseen.

Marttaliitto, Takuusäätiö ja Sini-nauhasäätiö järjestivät yhteisen eduskuntavaalipaneelikeskustelun Kestävä ja oikeudenmukainen Suomi.

Marttaliitto osallistui seuraaviin tapahtumiin ja työryhmiin: Eduskunnan Kotitalouden tukirengas,

Kalakumousverkosto, Kestäväan kehityksen toimikunta, Muovitiekartan yhteistyöverkosto, Ravitsemusviikko, Suomi kasvaa vegestä -verkosto, Talousosaamisen neuvottelukunta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen työryhmä Kansallinen lapsiperheiden ravitsemuksen edistäminen ja terveyden edistäminen, Viheralan neuvottelukunta, Vireyttä seniorivuosiin, Ympäristömerkintälautakunta.

Lisäksi Marttaliitto osallistui seuraaviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin: DeCarbon-Home, Package-Heroes, ruokatulevaisuudet, SmartDairy, Taloussosiaalityö lapsiperheissä.

OMATOIMINEN VARAUTUMINEN

Varautumistyöhön liittyen Marttaliitto osallistui KOVA-toimikuntaan ja Turvallisuuskomitean järjestöverkostoon. Yhteistyötä tehtiin Maa- ja kotitalousnaisten, Naisten valmiusliiton, Väestönsuojelusäätiön, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa. Marttaliiton edustajat pitivät luentoja Maanpuolustuskursseilla. Työryhmissä nostettiin esiin varautumista arjen, ympäristön muutosten ja sopeutumisen näkökulmista.

Kotitarveviljely, luonnontuotteet ja taloudellinen varautuminen ovat tärkeitä varautumisen sisältöjä marttajärjestössä. Tuotettiin varautumiseen liittyvää materiaalia: pöytä-tändejä, tietoisku ja ketjukoulutus kahvitusten ja muonituksen järjestämisestä. Piireissä pidettiin 72 tunnin varautumissuosituksen ja kotivaraan sekä kahvitukseen ja muonitukseen liittyviä koulutuksia. Koulutettiin Mystery Box -selviytymispelin käyttöön ja markkinoitiin peliä yhteistyökumppaneille. Suomen Asumisen Apu ja Marttaliitto tekivät yhteistyötä asumisen ennakoinnissa ja järjestivät vuorovaikutteisia Asumisen valmennuskurssisarjoja yli 55-vuotiaille. Osallistuttiin Eduskunnan 112-päivään ja Digi- ja väestötietoviraston koordinoimaan Omissa käsissä

-viestintäkampanjaan, joka liittyy edunvalvontavaltuutukseen.

Myös kotoutumiseen ja monikulttuurisuuteen liittyvät teemat tukivat varautumista. Yhdessä Monihelin kanssa toteutettiin Luontokoti-hanketta, joka tarjosi maahan muuttaneille mahdollisuuksia tutustua lähiluontoon, luonnontuotteisiin ja kotipuutarhaviiljelyyn. Samalla vahvistettiin sosiaalista kanssakäymistä muiden toimijoiden, kuten marttojen, kanssa.

LAPSET JA LAPSIPERHEET

Marttapiirit ja -yhdistykset järjestivät lapsille Junnukokki-kursseja, Karjalaiset perinneleivonnaiset -kursseja ja S-ryhmän tukemia Ässäkokki-kursseja. Marttaliitto ja -piirit edistivät lapsiperheiden arjen hallintaa ja talousosaamista kumppaneinaan Takuusäätiö sekä Into ja Mieli ry:n Ylva-hanke. Rikostauttaisten arjen ja asumisen tukea vahvistettiin.

Lapsiperheiden arjen tukeminen -toiminta edisti pikkulapsiperheiden asemaa. Liitto osallistui eri järjestöjen yhteisiin kampanjoihin, jotka koskivat lapsiperheiden asioita (mm. Lapsen oikeuksien viikon some-kampanja, Leikkipäiväkampanja, Vanhemmuuden päivä, Vauvan päivä -tapahtuma). Martat olivat mukana mm. Lastensuojelun Keskus-

liiton Lapsen oikeuksien sopimus -viestintäverkostossa, Perheet keskiöön! -toiminnassa ja Anna ääni lapselle -kampanjassa, Ensi- ja turvakotien liiton koordinoimassa Rahapuhetta ja ratkaisuja -verkostossa, Väestöliiton Kannustavan vanhemmuuden verkostossa, Lapsiperheiden taloussosiaalityön tutkimushankkeen asiantuntijaryhmässä, DigiFinlandin koordinoimassa sähköisessä perhekeskuksessa sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Kohtaamispaikkaverkostossa.

IKÄÄNTYVIEN ARJEN HALLINTA JA TALOUSOSAAMINEN

Marttaliitto oli mukana Vanhustyön keskusliiton koordinoimassa Vanhustenviikossa tuottamalla viikon teemoihin sopivia ruokaohjeita. Liitto osallistui Valtion ravitsemusneuvottelukunnan hankkeeseen Viireyttä seniorivuosiin jakamalla yhteisiä someviestejä kampanjassa Ravitsevaa ruokaa ja ruokailoa yhdessä syöden. Marttapiirit pitivät Ikääntyneen ruokavalio -ketjukoulutuksia ja -kursseja. Yhdessä Suomen Asumisen avun kanssa järjestettiin alueellisia Asumisen verkkovalmennuksia yli 55-vuotiaille. Muutamilla piireillä oli myös omia hankkeita ikäihmisille (mm. Viireyttä kaakossa, Seniorin eväät).

KOHDENNETTU NEUVONTA**ARKI SUJUVAKSI**

Toiminta vahvasti osallistujien arjen hallinnan taitoja ja sosiaalisia taitoja. Arki sujuvaksi -kursseja toteutettiin kaikissa marttapiireissä ja jonkin verran liiton toteuttamana. Osallistujina oli mielenterveys- ja päihdekuntoutujia, rikosseuraamusasiakkaita, maahan muuttaneita sekä työpajatoiminnan piirissä olevia nuoria.

Arki sujuvaksi -toimintaa toteutettiin pääosin pienryhmätoimintana, jota täydensivät osallistavat kotikäynnit ja yksilöohjaus. Etätoiminta täydensi lähitoimintaa. Sekä määrälliset että laadulliset tavoitteet saavutettiin ja suurelta osin ylitettiin. Laadullinen palaute oli edellisvuosien tapaan erinomaista. Peruskurssien lisäksi osallistajat suorittivat valmennuksissa 59,5 opintopistettä ja 26 hygieniapassia.

Toimintaan osallistui 2 126 henkilöä, kurssikertoja oli 819 ja osallistumiskertoja 4 857. Piirien alueellisia yhteistyötahoja oli 126. Valtakunnallisista kumppaneista tärkeimpiä olivat Rikosseuraamuslaitos ja Into ry. Yhteistyö koulutuksessa, viestinnässä ja vaikuttamisessa tiivistyi, ja toiminta näkyi edellisvuosia paremmin sekä Marttojen omissa että kumppanien kanavissa.

Piirien henkilöstö sai päivittäistä tukea niin käytännön kurssitoiminnan haasteisiin kuin rahoituksen, talouden ja hallinnon osaamiseen. Piirien asiantuntijoiden vuosittaisilla koulutuspäivillä vahvistettiin ryhmänohjaustaitoja ja asiantuntijuut-

XXXXXX

ta erityisryhmien kanssa työskentelyssä. Työnohjaukset jatkuivat asiantuntijoiden työhyvinvoinnin ja ammatillisen kehittämisen tukena. Uudet ja päivitettyt neuvonta-aineistot tukevat kurssitoimintaa.

Olimme mukana STEA:n tuloksellisuusraportoinnin yhteiskehittämisessä. Tuloksellisuusraportista STEA:lta saatu palaute eli tuloksellisuusarvio avustuskohteesta sijoitui rahoittajan arvioinnissa parhaaseen eli Hyvä-luokkaan.

Onnistuneen toimintavuoden päätteeksi saimme vuodelle 2024 STEA:n avustusehdotuksessa huomattavan tasokorotuksen, jolla turvataan kaikkien piirien ja kohde-

ryhmien mukanaolo sekä toiminnan kehittäminen ja resurssit myös jatkossa.

Arki sujuvaksi -toimintaa rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotoilla.

KESTÄVÄT TALOUSPOLUT

Kestävät talouspolut (2022–2024) on Marttojen ja Takuusäätiön yhteinen hanke, jossa kehitetään ekososiaalista talousneuvontaa. Kohderyhmänä olivat taloudellisesti haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt. Hankkeen sisältöalueet ovat tiedonkeruu ja tiedon tuottaminen, kokeileminen ja kehittäminen sekä viestintä ja vaikuttaminen. Tarkoituksena oli vahvistaa kohderyhmän

taloudellista toimintakykyä, arjen ja talouden hallintaa sekä osallisuutta.

Hankkeessa järjestettiin lähi- ja etäkohtaamia kohderyhmäläisille sekä heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisille.

Hankkeessa oli mukana kaksi marttapiiriä, Keski- ja Etelä-Pohjanmaa sekä Uusimaa. Kummankin piirin alueella järjestettiin yhteensä 4 kurssisarjaa, joihin jokaiseen kuului 4 kokoontumiskertaa. Yhteistyökumppaneita olivat mm. Asukastalo Kivenkolo, Attendo Kokkolan Aalto, KPSPY Kannus ja Vamos Helsinki. Palautekyselyssä piireillä oli käytössään erilaisia mittareita, ja palautteen keskiarvot asettuivat välille 3,48–4,48. Kokonaiskeskiarvo on 3,98.

Hanketiimi piti yhden kurssisarjan (3 kokoontumiskertaa), 10 yksittäistä toimintakertaa ja 5 Erätauko-keskustelua. Hanketiimi koulutti ammattilaisia yhteensä 8 tapahtumassa. Yhteistyökumppaneita olivat mm. Helsingin Nuorten Työpajat, Kainuun Soten Hellä-hanke, Suojapirtti, SPR Turvatalo ja Vanhempainliitto.

Mediaosumia lehdissä oli yhteensä 23. Talousaiheet olivat esillä myös Marttojen osallistuessa Ylen Puoli seitsemän -ohjelmaan, jolla on noin miljoona katsojaa.

Tuotettiin sisältöä Marttojen ja Takuusäätiön sosiaalisen median kanaville sekä Martat-sovellukseen. Keväällä järjestettiin Fingerpori-aiheinen somekampanja. Osallistuttiin kohdennetun neuvonnan viestintäkampanjoiden toteuttamiseen.

Hanketta rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotoilla.

LUONTOKOTI

Luontokoti-hanke (2022–2024) toteutetaan yhdessä Moniheli ry:n kanssa. Tavoitteena on tutustuttaa kotoutujia suomalaisen lähiluontoon, luonnontuotteisiin ja kotipuutarhaviiljelyyn. Hanke luo osallisuuden tunnetta, laajentaa osallistujien elämänpiiriä ja vahvistaa sosiaalista kanssakäymistä oman alueen muiden toimijoiden, kuten marttojen, kanssa. Hanke tukee monikulttuuri- ja maahanmuuttajataustaisia järjestöjä kehittämään toimintaansa luonto- ja ympäristönäkökulmasta ja tarjoaa niille keinoja lisätä jäsentensä hyvinvointia luonnonantimien tuntemisella ja puutarhaviiljelyllä. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat yksittäisten maahanmuuttajien lisäksi maahanmuuttaja- ja monikulttuuriyhdistyksiä. Toissijaisena kohderyhmänä ovat vapaaehtoiset martat kaksisuuntaisen kotouttamisen hengessä.

Hankkeessa oli mukana 4 marttapiiriä (Lounais- Suomi, Pirkanmaa, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala). Lisäksi hanketyöntekijät järjestivät toimintaa Uudenmaan alueella. Kurssipäiviä toteutettiin yhteensä 49. Puunistutustapahtumia järjestettiin 8 paikkakunnalla. Maahan muuttaneet istuttivat tapahtumissa kaupunkien tarjoamia taimia yhdessä marttojen kanssa. Maailma kylässä -festivaalilla oli yhteinen osasto Monihelin kanssa. Monihelin jäsenjärjestöille ja muille toimijoille pidettiin verkkokoulutus, jonka aiheena oli luonnon hyödyntäminen kotoutumisessa. Hankkeen toimintaan osallistui yhteensä 792 henkilöä. Tuotettiin 6 lehti- ja

KERTTU MALINEN

blogikirjoitusta. Tulokset suhteessa tavoitteisiin olivat hyvät, ainoastaan vapaaehtoisien määrä jäi edelleen pieneksi.

Hanketta rahoittaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus Veikkauksen tuotoilla.

LAPSIPERHEIDEN ARJEN TUKEMINEN

Lapsiperheiden arjen tukeminen -toiminnassa tuettiin pikkulapsiperheiden hyvinvointia kotitalousneuvonnalla. Kohderyhmänä olivat lapsiperheet, joissa oli alle 1,5-vuotiaita lapsia. Toimintaan osallistuvat kaikki marttapiirit, lukuunottamatta Savon Marttoja (joka osallistuu toimintaan jälleen vuonna 2024). Kotitalousasiantun-

tijat pitivät perheille ruoanvalmistuskursseja ja luentoja sekä tekivät neuvonnallisia kotikäyntejä erityistä tukea tarvitseviin perheisiin. Toimintaa toteutettiin pääasiassa lähineuvontana.

Kursseja toteutettiin 126, luentoja 30, kotikäyntejä 27 ja tapahtumia 18. Osallistujia oli yhteensä 3 475, joista ensikeräisiä 2 767. Järjestettiin 18 joukkoneuvontatilaisuutta, kuten neuvontapisteitä lapsiperhetapahtumissa, ja niissä tavoitettiin yli 1 400 henkilöä. Lisäksi kohderyhmää tavoitettiin laajasti sähköisissä kanavissa. Hyvä kysymys -alustalla pidettiin kaksi verkkoluentoa. Sisältöjä tuotettiin Martto-

Vira (vas.) ja Serhii Malakhova sekä lapset Ivan ja Oleksandr halusivat tulla mukaan, koska viettävät mielellään aikaa ulkoillen. He pitävät Suomen luonnosta, etenkin keväällä ja kesällä. Perhe pakeni sotaa Ukrainasta viime vuonna.

jen nettisivuille ja sovellukseen. Tuotettiin mielipidekirjoituksia, mediahaastatteluja ja lehtiartikkeleita (yhteensä 5). Marttojen Kestävä arki -blogissa julkaistiin 3 kirjoitusta ja yhteistyökumppaneiden kanavissa 5 kannanottoa. Twitter-seuraajia @lapsiperhearki-tilillä oli 1 490. Yhteistyökumppaneina (65) oli mm. kuntien lapsiperhe-toimijoita, sosiaali- ja terveyspalveluja, perhekeskuksia, seurakuntia ja järjestöjä. Talousneuvonnassa tehtiin yhteistyötä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehtiin mm. Allergia-, iho- ja astmaliiton sekä Miessakit ry:n kanssa. Martat oli mukana Taloussosiaalityö lapsiperheessä -hankkeen kehittäjäryhmässä (Turun yliopisto 2021–2023).

Marttaliitto koordinoi toimintaa valtakunnallisesti. Toimintaa rahoitti sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus Veikkauksen tuotoilla.

MAKUMATKA KARJALAAN

Marttapiirien kotitalousasiantuntijat toteuttivat Karjalaisia leivonnaisia -kursseja. Kursseja pidettiin suunnitelman mukaisesti

kaikissa piireissä, jokaisessa toimipisteessä, yhteensä 16, ja niissä oli yhteensä 188 osallistujaa. Lisäksi tehtiin Instagramiin Reels-video karjalanpiirakoiden tekemisestä. Hanketta rahoitti Karjalan Kulttuurirahasto.

TALOUSOSAAMISTA HYVÄÄN ARKEEN

Talousosaamista hyvään arkeen -hanke (2023–2024) käynnistyi. Hankkeessa tarjotaan talousneuvontaa itsenäistymässä oleville nuorille ja lapsiperheille, hyödyntäen Kestävät talouspolut (STEA) -hankkeessa kehitettyjä ekososiaalisen talousneuvonnan toimintatapoja ja menetelmiä. Hankkeen tavoitteena oli kohderyhmien taloudellisen toimintakyvyn, arjen ja talouden hallinnan sekä osallisuuden vahvistaminen. Hankkeessa oli mukana 6 marttapiiriä (Häme, Keski-Suomi, Kymenlaakso, Lounais-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa ja Savo). Piireissä kartoitettiin yhteistyökumppanuuksia ja liitosta koordinoitiin hankkeen aloitus, tuotettiin materiaalit ja ohjeet sekä järjestettiin piireille koulutus. Käytännön neuvonta tehdään 3 kerran kurssisarjoina, jotka pidetään vuoden 2024 aikana.

Hanketta rahoitti oikeusministeriö.

VIEKAS LIFE

Viekas LIFE (2018–2023) -vieraslahjankehittäjä haitallisten vieraslahjan kartoitukseen ja torjuntaan sekä tiedon levittämiseen. Martat välittivät tietoa, verkostoituivat paikkakuntansa muiden toimijoiden kanssa, järjestivät marttailtoja ja muita tapahtumia sekä opastivat vieraslahjan kar-

toitukseen ja torjuntaan liittyvissä asioissa. Tavoitteena oli, että kotipuutarhoissa kasvatavat jättiputket, jättipalsamit ja keltamajavankaalit tunnistetaan ja hävitetään, ja että haitallisten lajien tilalle istutetaan haitattomia. Hanketta hallinnoi Suomen Luonnonsuojeluliitto kumppaneinaan Marttaliitto, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Jyväskylän kaupunki, Luontoliitto, Luonnonvarakeskus ja Riihimäen kaupunki. Rahoituksesta 60 % tuli EU:n LIFE-ympäristöohjelmasta.

Marttaliitto järjesti kaksi verkkoluentoa, joilla oli yhteensä 24 osallistujaa. Martta-akatemia Vieraslajit-verkkokurssi päivitettiin kahdeksi erilliseksi kurssikokonaisuudeksi (Vieraslahjit tutuiksi ja Vieraslajit kotipihaan), jotka julkaistiin vuoden 2024 alussa. YouTuben MartatTV:ssä julkaistiin 7 luentovideota. Martat-lehden Viekas-artikkelisarjassa julkaistiin 6 artikkelia. Kiinteistöliitto Pohjois-Suomen jäsenlehdessä 2/2023 julkaistiin aiheeseen liittyvä artikkeli. Lisäksi hankkeesta tehtiin runsaasti viestintää ja sisältöä sosiaaliseen mediaan, verkkosivuille ja Martat-sovellukseen. Hankkeeseen palkattiin väliaikainen puutarhaviestinnän harjoittelija.

Hanke päättyi vuoden 2023 lopussa. Yhteensä Marttaliitto ja -piirit järjestivät hankkeessa 59 koulutus- ja luentotapahtumaa. Martta-akatemiaan tehtiin aiheesta verkkokursseja. Vapaaehtoiset martat raportoivat järjestäneensä 73 tapahtumaa, joissa oli 1 161 osallistujaa. Chat-neuvontaa toteutettiin 64 kertaa. Martat-lehdessä

ja muissa lehdissä julkaistiin yhteensä 27 vieraslajiaiheista artikkelia. Vuonna 2019 julkaistiin Vieksat vieraat -opas. Viestintää ja sisältöä tuotettiin runsaasti koko hankkeen ajan sosiaaliseen mediaan, verkkosivuille ja sovellukseen.

Koronapandemian vuoksi tilaisuuksia jouduttiin perumaan ja siirtämään verkkoon, mutta peruutuksia lukuun ottamatta hankkeen tavoitteet täyttyivät Marttojen osalta hyvin. Toiminta lisäsi suomalaisten vieraslajitietoutta ja vähensi haitallisten vieraslajien levittämistä Suomessa.

ÄSSÄKOKKI

Martat järjestivät 8–12-vuotiaille Ässäkokki-kursseja, joilla tehtiin kasvispainotteista ruokaa ja leivottiin sekä tutustuttiin satokausiajatteluun. Yhteistyössä S-ryhmän kanssa järjestettiin 131 kurssia, joille osallistui 1 190 lasta. Heistä 823 oli mukana ensimmäistä kertaa. Yhteistyö jatkuu vuonna 2024.

MIRVA MALMGREN

Järjestötoiminta

Marttajärjestön jäsenmäärän lasku hidastui ja jäsenyyksiä oli vuoden lopussa 38 000. Uusia jäsenyyksiä oli enemmän kuin vuosina 2020–2022. Jäsenyyksiä päättyi enemmän kuin vuosina 2021 ja 2022, mutta vähemmän kuin vuosina 2019 ja 2020. Marttayhdistyksiä lakkautettiin 22. Tämä vaikutti osaltaan jäsenmäärän laskuun. Uusia yhdistyksiä perustettiin 1.

Järjestötoiminnan kehittämistä ohjasi Marttailu 2.1 -suunnitelma, joka on tehty yhteistyössä marttapiirien toiminnanjohtajien kanssa ja jota täydennettiin vuoden aikana.

Järjestötoiminnalla on 4 mittavaa tavoitetta: 1) Yhdistysten toiminta on innostavaa ja kiinnostavaa. Siihen halutaan tulla mukaan ja siinä halutaan pysyä mukana. 2) Jäsenet ovat tyytyväisiä ja motivoituneita. 3) Jäsenistön keski-ikä laskee 3–5 vuotta seuraavan 5 vuoden aikana. 4) Yhdistysten hallinnosta tulee helpommin hoidettavaa ja sujuvaa.

Marttayhdistyksissä tehdään ja opitaan yhdessä. Yhdistyksiä kannustettiin toteuttamaan innostavaa ja kiinnostavaa toimintaa. Marttaliitto teki yhdistyksille toimintasuunnitelmapohjan, jossa näkyivät vuoden keskeiset toiminnot ja painopisteet. Sitä käytti 69 % yhdistyksistä. Marttapiirien tai vertaismarttojen järjestämiin toiminnansuunniteluihin osallistui 25 % yhdistyksistä, mikä oli enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhdistyksille tehtiin valmiita marttailan suunnitelmia, kuten varautumisen vuoteen liittyvä Hamsterin ilta, käsityötoimintaan liittyvät Muis-tojen käsityö ja Käsityötarvikkeet kirpparilta, edunvalvontavaltuutuksen tekeminen ja yli 55-vuotiaan asumisen tarpeiden muutokset. Monet yhdistykset hyödynsivät suunnitelmia. Ideoita marttailtojen ja tapahtumien järjestämiseen yhdistykset saivat myös ketjukoulutuksista, joihin osallistui 34 % yhdistyksistä. Toiminnan suunnittelulla vahvistettiin yhteisten teemojen ja tapahtumien toteutumista valtakunnallisesti.

Yleisimmät teemat yhdistysten toiminnassa olivat ruoka ja ravitsemus, kädentaidot, hyvinvointi, kulttuuri ja luonnontuotteet. Jäseniä kiinnostavat erityisesti uudet ideat ja uusien taitojen oppiminen. Yhdistykset ja toimintaryhmät järjestivät yhteensä 26 000 tapahtumaa, joihin kirjattiin yhteensä 828 000 osallistumiskertaa. Tapahtumien määrä oli hieman suurempi kuin vuonna 2022, ja osallistujien määrä kasvoi 20 %. Eniten järjestettiin kädentaitoihin, ruokaan ja varautumiseen liittyviä marttailtoja ja tapahtumia. Kaikkiaan yhdistyksissä, toimintaryhmissä ja marttapiireissä kirjattiin 449 000 tuntia vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoistoiminnan tuntien määrä nousi 23 % edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten vapaaehtoistunteja tehtiin käsitöiden ja ruoan parissa. Maailman suurin marttailta oli vuoden ensimmäinen valtakunnallinen tapahtuma. Siihen osallistui 47 % yhdistyksistä. Aiheena oli Martat-lehden 120-juhluvuosi. Joka kolmas yhdistys oli mukana marttailuviikossa, jonka teemana oli kotivara. Entistä useammat yh-

distykset järjestivät tapahtumia valtakunnallisena sienipäivänä ja sieniviikolla. Lokakuu on puurokuu -tapahtuman järjesti edellivuoteen verrattuna kaksinkertainen määrä yhdistyksiä ja Marttojen kehitysyhteistyölle tehtyjen lahjoitusten määrä kasvoi. Marttaliitto teki tapahtumiin ohjeistukset ja aineistot. Martat oli Helsinki Pride 2023 -tapahtuman yhteisökumppani. Marttoja kannustettiin mukaan Helsingin tapahtumaan ja yhdistyksiä osallistumaan paikallisiin Pride-tapahtumiin. Martat olivat ensimmäistä kertaa mukana Helsinki Priden puistojuhlassa. Marttojen teltassa askarreltiin kangaskukkia kässämarttojen opastuksella. Vapaaehtoisgartat - ruoka-, puutarha-, sieni-, kässä-, ympäristö-, media-, vertais- ja kansainväliset martat – edistivät osaltaan marttajärjestön strategian toteutumista. Vapaaehtoisten valtakunnalliseen koulutukseen osallistui 147 marttaa. Vertaismartoille järjestettiin perus- ja jatkokoulutus, jossa oli 34 osallistujaa.

distykset järjestivät tapahtumia valtakunnallisena sienipäivänä ja sieniviikolla. Lokakuu on puurokuu -tapahtuman järjesti edellivuoteen verrattuna kaksinkertainen määrä yhdistyksiä ja Marttojen kehitysyhteistyölle tehtyjen lahjoitusten määrä kasvoi. Marttaliitto teki tapahtumiin ohjeistukset ja aineistot. Martat oli Helsinki Pride 2023 -tapahtuman yhteisökumppani. Marttoja kannustettiin mukaan Helsingin tapahtumaan ja yhdistyksiä osallistumaan paikallisiin Pride-tapahtumiin. Martat olivat ensimmäistä kertaa mukana Helsinki Priden puistojuhlassa. Marttojen teltassa askarreltiin kangaskukkia kässämarttojen opastuksella. Vapaaehtoisgartat - ruoka-, puutarha-, sieni-, kässä-, ympäristö-, media-, vertais- ja kansainväliset martat – edistivät osaltaan marttajärjestön strategian toteutumista. Vapaaehtoisten valtakunnalliseen koulutukseen osallistui 147 marttaa. Vertaismartoille järjestettiin perus- ja jatkokoulutus, jossa oli 34 osallistujaa.

distykset järjestivät tapahtumia valtakunnallisena sienipäivänä ja sieniviikolla. Lokakuu on puurokuu -tapahtuman järjesti edellivuoteen verrattuna kaksinkertainen määrä yhdistyksiä ja Marttojen kehitysyhteistyölle tehtyjen lahjoitusten määrä kasvoi. Marttaliitto teki tapahtumiin ohjeistukset ja aineistot. Martat oli Helsinki Pride 2023 -tapahtuman yhteisökumppani. Marttoja kannustettiin mukaan Helsingin tapahtumaan ja yhdistyksiä osallistumaan paikallisiin Pride-tapahtumiin. Martat olivat ensimmäistä kertaa mukana Helsinki Priden puistojuhlassa. Marttojen teltassa askarreltiin kangaskukkia kässämarttojen opastuksella. Vapaaehtoisgartat - ruoka-, puutarha-, sieni-, kässä-, ympäristö-, media-, vertais- ja kansainväliset martat – edistivät osaltaan marttajärjestön strategian toteutumista. Vapaaehtoisten valtakunnalliseen koulutukseen osallistui 147 marttaa. Vertaismartoille järjestettiin perus- ja jatkokoulutus, jossa oli 34 osallistujaa.

distykset järjestivät tapahtumia valtakunnallisena sienipäivänä ja sieniviikolla. Lokakuu on puurokuu -tapahtuman järjesti edellivuoteen verrattuna kaksinkertainen määrä yhdistyksiä ja Marttojen kehitysyhteistyölle tehtyjen lahjoitusten määrä kasvoi. Marttaliitto teki tapahtumiin ohjeistukset ja aineistot. Martat oli Helsinki Pride 2023 -tapahtuman yhteisökumppani. Marttoja kannustettiin mukaan Helsingin tapahtumaan ja yhdistyksiä osallistumaan paikallisiin Pride-tapahtumiin. Martat olivat ensimmäistä kertaa mukana Helsinki Priden puistojuhlassa. Marttojen teltassa askarreltiin kangaskukkia kässämarttojen opastuksella. Vapaaehtoisgartat - ruoka-, puutarha-, sieni-, kässä-, ympäristö-, media-, vertais- ja kansainväliset martat – edistivät osaltaan marttajärjestön strategian toteutumista. Vapaaehtoisten valtakunnalliseen koulutukseen osallistui 147 marttaa. Vertaismartoille järjestettiin perus- ja jatkokoulutus, jossa oli 34 osallistujaa.

KERTTU MALINEN

Ulla Parviainen (vas.) vasemmalla ja Roosa Grönberg Marttaliiton vuosikokouksessa 2023.

Valtakunnallinen marttayhdistysten puheenjohtajien koulutus toteutettiin kolmatta kertaa etäyhteyksillä. Koulutuksessa oli osallistujia 65 yhdistyksestä. Toiminnalliseen koulutukseen kuului 6 lähikertaa ja välitehtäviä. Kaikki osallistajat (100 %) olivat valmiita suosittelemaan koulutusta muillekin. Ensimmäinen ryhmä marttoja suoritti opinnollistetut 5 op:n laajuiset puheenjohtajaopinnot. Opinnot suoritti loppuun 9 marttaa.

Yhdistykset kokivat Marttaliiton yhdistyskirjeen tärkeäksi. Kirjeitä lähetettiin yhteensä 7. Marttojen nettisivujen Yhdistyskanava uudistettiin ja sinne tuotettiin uutta sisältöä yhdistysten tueksi. Lisäksi tehtiin uusi osio martoille. Jäsenille alettiin julkaista uutta sähköistä uutiskirjettä, joka ilmestyi 5 kertaa. Marttaliitto otti käyttöön uudet markkinoinnin automaatiot uusille jäsenille ja yhdistyksille jäsenyyksien muutoksista tiedottamiseen. Jäsenille tehtiin Martat-sovellukseen sähköinen jäsenkortti.

Yhdistysten toiminnasta ja toiveista kerättiin tietoa yhdistyskyselyllä. Vastauksia tuli 554. Jäsenille suunnattuun Marttajärjestön menestyksen avaimet -kyselyyn vastasi 9 717 marttaa.

Käynnistettiin uusi konsepti, Martan iltapala, jossa kokoonnutaan etänä marttayhdistys-

ten ajankohtaisten ja hyödyllisten teemojen ympärille. Iltapalat voivat olla lyhyitä tietoisuuksia, vertaistuellisia keskustelutuokioita tai parhaiden vinkkien jakamista toisille. Iltapalojen teemoina olivat yhdistyksen jäsenhankinta, nuorten saaminen mukaan marttatoimintaan, uusi Somalimaan hanke sekä Lokakuu on puurokuu -kampanja ja siihen liittyvät tempaukset.

Marttaliitto koulutti yhdistyksiä käyttämään kotisivutyökalu Yhdistysavainta, jäsenrekisterinä toimivaa Marttarekisteriä ja tilastointiin käytettävää Marttatilastoa. Strasbourgiiin tehdyllä marttamatkalla tutustuttiin Euroopan neuvoston ja parlamentin päätöksentekoon. Matkalle osallistui 52 marttaa.

Marttaliitto ylläpiti yhdistysten jäsenluetteloa, lähetti luettelot yhdistyksille ja laskutti jäsenmaksut keskitetysti. Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu oli 40 euroa, josta yhdistyksen osuus 8, piirin 11, Marttaliiton 4 ja jäsenlehden 17 euroa.

Marttaliitto aloitti järjestön 125-vuotisjuhluvuoden valmistelun. Päätapahtuma järjestetään 19.–21.4.2024 Tampereella. Marttamesujen ja juhlagalaan liput myytiin loppuun ja tapahtumalle solmittiin useita yhteistyökumppanuuksia.

KERTTU MALINEN

Vertaismartat Sinikka Rautakoski, Leni Bomvall ja Sinikka Ratala.

KÄSITYÖTOIMINTA

Marttojen vuoden käsityötekniikka oli kirjonta ja teemana luova ja kestävä materiaalien käyttö. Marttaliitto järjesti vuoden aikana 6 valtakunnallista etäkässäkahvilaa, aiheina aktivismikirjonta, korjaaminen ja uudistaminen, kirjovirkkaus, kirjonta, tilkkutyöt ja villasukkavinkit. Vetäjät olivat vapaaehtoisia kässämarttoja. Etäkässäkahvilat toteutettiin Teamsissa ja ne keräsivät joka kerta yli 100 osallistujaa. Martat.fi-sivulla julkaistuun Kudelmia-blogiin kerättiin kässämarttojen kirjoituksia omasta käsityöharrastuksestaan ja -filosofiastaan.

Käsityö oli edelleen yksi marttayhdistysten suosituimmista sisällöistä. Toiminnan tilastoinnissa kirjattiin 2 032 käsityötapahtumaa. Käsitöihin liittyen tehtiin 21 295 vapaaehtoistuntia. Monet yhdistykset lahjoittivat tekemiään käsitöitä eri kohderyhmille, esim. varusmiehille, koululaisille ja vauvoille.

Aktiiviset kässämartat olivat mukana valtakunnallisen käsityötoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Käsityöohjeita julkaistiin Martat-lehdessä, nettisivuilla ja sovelluksessa. Naisten ja miesten perusvillasukkien ohjeet ovat vuodesta toiseen martat.fi-sivujen suosituimpia sisältöjä.

VILPPU-TOIMINTA

Vilppu-toiminnassa (Ak-avustus) toteutettiin vapaaehtoistoimintaa ja tuettiin toimintaan osallistuneiden voimaantumista. Tavoitteena oli ikääntyvien ja lapsiperheiden terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen sekä vapaaehtoistoiminnan toteuttaminen ja kehittäminen. Mukana oli 9 marttapiiriä. Vapaaehtoiset järjestivät ikääntyville voimaannuttavaa ryhmätoimintaa ja Ystävähaviloita sekä lapsiperheille hyvinvointia tukevaa ryhmätoimintaa. Piirien työntekijät tukivat vapaaehtoisia ja koordinoivat toimintaa. Tukena oli vapaaehtoistoiminnan malli, joka sisältää tuen, ohjauksen, materiaalit ja koulutuksen vapaaehtoisille sekä toimintaa koordinoiville piirien työntekijöille.

Ikääntyvien ja lapsiperheiden ryhmiä ja ikääntyvien Ystävähaviloita järjestettiin lähitapaamisina ja etäyhteyksin. Vapaaehtoisten toteuttamaan toimintaan osallistui 615 ikääntyvää ja lapsiperheiden jäsentä. Vilppu-ryhmissä oli yhteensä 105 ryhmäkertaa, minkä lisäksi toteutettiin 25 Ystävähavilaa. Piirien työntekijät koordinoivat vapaaehtoisten vertaistapaamisia. Lisäksi järjestettiin vapaaehtoisille valtakunnallinen tapaaminen sekä täydennys- ja peruskoulutusta. Osallistumiskertoja oli Vilppu-toiminnassa yhteensä 2 450. Toimintaa rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotoilla.

Kansainvälinen toiminta ja kehitysyhteistyö

Marttaliiton kansainväliset hankkeet edistävät haavoittuvassa asemassa olevien tyttöjen ja naisten asemaa tarjoamalla heille mahdollisuuden opiskella, elättää itsensä, tehdä omia valintojaan ja puolustaa omia oikeuksiaan. Kotitalous-, ravitsemus- ja yrittäjyysneuvontaa annettiin köyhille, vammaisille, syrjäseudulla asuville ja vähän koulutetuille tytöille ja naisille 4 maassa Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa. Merkittävä uusi avaus oli Marttaliiton oman hankkeen käynnistäminen Somalimaassa.

SOMALIMAA

Somalimaan Hargeisassa käynnistettiin hanke Taloudellisia ja ravitsemustaitoja haavoittuvassa asemassa oleville naisille ja vammaisten lasten perheille. Marttaliiton kumppaneita olivat Somaliland Finnish Association SFA, Women's Action for Advocacy and Progress Organization WAAPO ja Barwaaqo Voluntary Organization BVO. Hanke kestää 4 vuotta (2023–2026). Ensimmäisen hankevuoden aikana käynnistettiin ammatillista ja elämäntaitoja täydentävää koulutusta ja ravitsemusneuvontaa naisille ja järjestettiin ravitsemusneuvontakoulutusta 15 järjestöaktiiville. Neuvonnan ja koulutusten parissa oli 500 naista ja 14 miestä. Yhteistyökumppanina toimi myös Hargeisan yliopiston ravitsemustieteen laitos. Kouluttajien koulutus jatkuu vuonna 2024. Hanke sai ulkoministeriön kansalaisjärjestöyksikön hanketukea ja martat keräsivät hankkeeseen omarahoitusosuutta.

MALAWI

Malawissa jatkui hanke Sukupuolistuneen ja seksuaalisen väkivallan vastainen työ Malawin maaseudulla 2021–2025. Yhteistyökumppaneina olivat hanketta hallinnoinut Väestöliitto sekä Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja malawilainen CYECE. Marttaliitto tuki maaseudun äitien ryhmiä koulutuksella ja pienrahoituksella. Naisryhmät kävivät mm. ravitsemuskoulutuksissa ja hankkivat vuohia ja sikoja omistukseensa. Tuloillaan he pystyivät pitämään työtöt koulussa.

SAMBIA

Marttaliitto tuki Kynnys ry:n ja sambialaisen Vilole Images Productions/Women and Girls Disability Rights of Zambia (VIP) työtä vammaisten naisten parissa Livingstonen alueella. Marttojen edustajat Heli Similä, Marja Vehnämaa ja Terhi Lindqvist järjestivät sambialaisten kotitalousopet-

tajien Susan Mandan ja Elivas Kairan kanssa kaksi kotitaloustyöpajaa naisryhmille Livingstonen kaupungissa ja Chuundwen kylässä. Työpajoissa valmistettiin monipuolisia terveellisiä lounasruokia ja lähiraaka-aineista jalostettavia säilykkeitä myyntiin.

ETIOPIA

Etiopiassa kumppanina oli naisten vammaisjärjestö Ethiopian Women with Disabilities National Association (EWDNA), joka tekee vaikuttamistyötä ja voimaannuttaa vammaisia naisia muun muassa järjestämällä heille kotitaloustyöpajoja. Yhteistyötä koordinoi Kynnys ry. EWDNA-järjestö on kasvanut ja saanut merkittävästi kansallisia ja kansainvälisiä lisäresursseja toimintaansa viime vuosina. Käynnissä on viimeinen hankekausi 2021–2025.

LIIISA HUIIMA

INTERNATIONAL FEDERATION FOR HOME ECONOMICS

Marttaliitto on International Federation for Home Economicsin (IFHE) järjestöjäsen. Marttaliitto tarjosi piirien työntekijöille mahdollisuuden hakea stipendejä vuoden 2024 maailmankongressiin Irlantiin ja myönsi 3 stipendiä Pohjois-Karjalan, Kymenlaakson ja Keski-Suomen Marttoihin.

XXXXXX

Marttaliitto ja Kynnys ry tukevat vammaisten naisten hyvää arkea ja elannon hankkimista Sambianssa paikallisen kumppanin kanssa.

Koulutus

HENKILÖSTÖKOULUTUKSET

Marttaliitto järjesti 15 koulutus- ja valmennuskokonaisuutta järjestön toimihenkilöille. Näistä lähi- tai hybriditoteutuksia oli 13 ja etätoteutuksia 2. Yhteenlaskettu osallistujamäärä oli 321 henkilöä. Lisäksi Marttaliitto järjesti säännöllisiä kuukausittaisia Teams-tilaisuuksia piirien asiantuntijoille ja toiminnanjohtajille. Järjestön toimihenkilöille järjestettiin etäyhteyksin 4 perehdytystä eri aiheista. Kaikki etäyhteyksin toteutetut koulutukset ja perehdytykset tallennettiin Martta-akatemiaan myöhemmin katsottavaksi.

Erillisrahoituksella toteutettavia koulutuksia marttajärjestön toimihenkilöille järjestettiin yhteensä 4 päivää. Koulutuksiin osallistui yhteensä 78 henkilöä.

KOULUTUS LUKUINA

MARTTA-AKATEMIAAN
REKISTERÖITYNEITÄ
HENKILÖITÄ

5 182

OPINTOKESKUS SIVIKSEN
TUELLA JÄRJESTETYT
KOULUTUKSET

390

MARTTA-OPINNOT
SUORITTANEITA

64

OPINTOKESKUS SIVIKSEN TUKEMAT KOULUTUKSET

Opintokeskus Siviksen tuella toteutettiin järjestössä yhteensä 390 koulutusta, joissa oli yhteensä 1 386 opetustuntia. Tilaisuudet tavoittivat yhteensä 7 402 henkilöä.

Vertaisopintoryhmiä toteutettiin 27. Niissä oli yhteensä 1 121 opetustuntia ja 417 osallistujaa. Opintopisteytettyjä koulutuksia toteutettiin koko järjestössä 19. Niihin sisältyivät marttaopinnot ja piirien toteutamat koulutukset, ja niissä oli 129 opiskelijaa. Opintosuorituksia kertyi 101, joista 61 vietiin valtakunnalliseen Koski-rekisteriin.

MARTTA-AKATEMIA

Martta-akatemia tarjosi oppimis- ja koulutuslunastusta, jossa aineistoja ja tallenteita voidaan hyödyntää myös koulutusten jälkeen. Martta-akatemiassa oli 5 182 re-

kisteröitynyttä käyttäjää. Palveluja käytti 1 477 henkilöä.

Martta-akatemia avattiin vierailijakäyttäjille, ja tällöin osa sisällöistä avattiin myös rekisteröitymättömille käyttäjille. Martta-akatemiaan avattiin uusia verkkokursseja, joita on mahdollista käydä läpi joko vierailijana tai suorittaa rekisteröityneenä käyttäjänä, jolloin niistä on mahdollista saada sähköinen Open Badge -osaamismerkki.

Martta-akatemiaan tehtiin laaja päivitys, jonka yhteydessä alustan käytettävyyttä parannettiin ja sisällöt jäsenneltiin käyttäjäryhmien mukaan. Verkkokurssien kehittämisspilottiin osallistuneet marttapiirit hyödynsivät Martta-akatemiaa kurssimateriaalien jakamiseen. Vierailijaominaisuus koettiin hyödylliseksi myös tässä yhteydessä.

Martta-akatemiaa hyödynnettiin erityisesti koulutustallenteiden ja muun materiaalin jakamiseen kaikille kiinnostuneille sekä jäsenille, järjestön työntekijöille ja luottamushenkilöille. Kaikille avoimia luentotallenteita oli katsottavissa 32. Ne keräsivät yhteensä 752 katsojaa. Avoimia verkkokursseja olivat Arki sujuvaksi, Hallitse rahojasi, Vieraslajit, Rahat riittää, Hävikintaklaajat ja Marttaperinne. Kurseilla oli kaikkiaan 233 rekisteröitynyttä kävijää ja 1 726 vierailijakäyntiä.

MARTTAOPINNOT

Marttaopinnot antavat mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen ja lisäävät valmiuksia toimia vapaaehtoisena sekä yhdistystoiminnan kehittäjänä. Opinnot tuovat Marttojen teemojen mukaista sisältöä ja osaamista yhdistystoimintaan. Marttaopinnot toteutetaan yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa ja ne perustuvat opintopisteytettyyn koulutusmalliin. Opinnoista saa merkinnän Koski-opintorekisteriin ja Open Badge osaamismerkkin. Marttaopintoihin kuuluvia kursseja toteutettiin yhteensä 6:

- Laatikkoviljelykurssi 1.3.–30.4.
- Marttojen puheenjohtajaopinnot 24.10.2022–30.4.2023
- Laatikkoviljelykurssi 3.4.–31.5.
- Kompostointikurssi 20.4.–31.5.
- Monimuotoinen kotipiha 3.4.–30.9.
- Kodin kemikaalit 2.10.–30.11.

Opintosuorituksen sai yhteensä 64 henkilöä ja yhteensä opintopisteitä suoritettiin 154. Koski-rekisteriin vietiin 45 opintosuoritusta opiskelijan suostumuksella. Nämä luvut on laskettu mukaan koko järjestön tuottamiin opintopisteytettyihin koulutuksiin.

Vaikuttaminen

KERTTU MALINEN

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen perusta on Marttojen strategiassa. Vaikuttamisella edistetään kotien ja perheiden toimivaa ja kestävää arkea kotimaassa ja kansainvälisesti. Marttaliiton vaikuttamissuunnitelmaa alettiin päivittää sisältöteema kerrollaan. Ensimmäisinä teemoina Marttaliiton hallitus hyväksyi vuoden 2024 teemaan eli metsään liittyvän vaikuttamissuunnitelman ja vuosien 2025–2026 teemaan liittyvän Kestävä ruoka -vaikuttamissuunnitelman. Vaikuttamissuunnitelmat linjaavat, mihin asioihin Martat ottavat kantaa ja mitä tekoja kukin järjestön toimija kyseiseen teemaan liittyen tekee.

Marttajärjestö tekee pitkäjänteistä vaikuttamista lainsäädäntöön ja muuhun päätöksentekoon. Tavoitteena on, että yhteiskunta ohjaa kansalaisia ympäristön, talouden ja terveyden kannalta kestäviin valintoihin.

Marttaliitto on aktiivinen vaikuttaja, joka toimii lukuisissa työryhmissä, sidosryhmissä ja ministeriöiden valmisteluissa sekä antaa lausuntoja ja asiantuntijahaastatteluja mediallyle. Liitto teki kannanottoja ja mielipidekir-

joituksia sekä osallistui yhteiskunnalliseen keskusteluun ja kampanjoihin. Yhteistyötä tehtiin järjestöjen, julkisen sektorin, median ja yritysten kanssa.

Marttaliitto teki eduskuntavaaleihin liittyvää vaikuttamista eduskuntavaalitavoitteiden sa pohjalta sekä vaikutti hallitusohjelmaneuvoitteluihin. Piirien ja yhdistysten käyttöön tehtiin vaalikahvilan ohjeistus vaalikeskustelujen järjestämistä varten. Eduskuntavaalikkampanja innosti marttoja käsityöaktivismiin

ja lahjoittamaan päättäjille 1,5 astetta -ilmastoviestein kirjottuja patalappuja. Martat jakoi- vat patalappuja paikallisissa vaalitulaisuuksissa. Marttaliitto osallistui Säätytalon edustalla järjestettyihin ilmastopolitiikkaan ja kehitysyhteistyön määrärahoihin liittyviin mielenilmauksiin ja jakoi patalappuja hallitusneuvottelijoille. Vuosikokouskannanotossa vaadittiin uutta hallitusta ja eduskuntaa turvaamaan Suomen edellytykset varautua ja sopeutua ilmasto- ja luontokriisin vaikutuksiin.

KUMPPANUUDET JA EDUSTUKSET

Aikakauslehtien liitto ry
Arktiset Aromit ry
Arvoliitto
Biolan
Eduskunnan kotitalouden tukirengas
Fazer
Fiskars
Gummerus
Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingin yliopisto, Kotitalous- ja käsityötieteiden laitos
Helsingin yliopisto, SmartDairy-hankkeen ohjausryhmä
Hyötykasvihadistys
IFHE International Federation for Home Economics
Into ry
John Nurmisen säätiö
Kansalaisareena ry
Kirkkohallitus
Kordelinin säätiö /Jaakko Kolmosen rahasto
Kotoutumisen ja vastaanottotoiminnan tuen järjestöverkosto
Kuluttaja-asiain neuvottelukunta
Kuluttajaliitto ry
Kuluttajariitalautakunnan jaosto
Lastensuojelun Keskusliitto, LOS-viestintäverkosto
Luontoliitto

Maa- ja metsätalousministeriö, Kalakumous-verkosto
Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutupolitiikan neuvosto
Maa- ja metsätalousministeriö, Ruokaketjun viestinnän yhteistyöryhmä
Maa- ja Kotitalousnaisten Keskus Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Leikkipäiväverkosto
Marthaförbundet
Matila Röhr Productions, Hamsteri-elokuva
Mieli ry, Ylivelkaantuneiden mielenterveyden ja vanhemmuuden tukeminen hanke (YLVA)
Moniheli
Motiva
Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
Naisten Valmiusliitto ry
Naisliitto Unioni
Novita
Opintotoiminnan Keskusliitto
SIVIS ry
Paulig
Perheet keskiöön! -hankkeen foorumi
Puutarhaliitto
Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy
Ravitsemusterveyden edistämisen palveluketjut -työryhmä
Reilu kauppa ry

Rikoksettoman elämän tukisäätiön verkostot: VAT-verkosto (Vapautuvien asumisen tuen verkosto), Rikosseuraamusasiakkaan läheistyön verkosto RAILI ja OVA-verkosto (Oppimisvalmennustyön verkosto)
Rikosseuraamuslaitos
Ruoka-akatemia
S-ryhmä
Saarioinen
Sitra
Suomen pelastusalan keskusjärjestö, KOVA-toimikunta
Suomen puutarhakauppiat
SOSTE ry
Suomalaiset kehitysjärjestöt - FINGO ry
Suomalainen Naisliitto
Suomen Akatemia /Package-Heroes -hanke
Suomen Asumisen apu
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen 4H-liitto ry
Suomen Sieniseura ry
Suomen Vapaa-ajankalastajat
Takuusäätiö
Työ- ja elinkeinoministeriö, Talousosaamisen neuvottelukunta, Kuluttaja-asiain neuvottelukunta
Turvallisuuskomitean järjestöyhteistyöryhmä

Työteho-seura
Valio
Valtion ravitsemusneuvottelukunta, Ikääntyneiden ruokasuositukset käytäntöön -hankkeen ohjausryhmä
Vanhustyön keskusliitto
Vapaaehtoinen Pelastuspalvelu ry
Viherympäristöliitto, Viheralan neuvottelukunta
Väestöliitto ry
Väestönsuojelusäätiö
Ympäristömerkkilautakunta
Ympäristöministeriö, Muovitielikartan yhteistyöverkosto, Kestävän kehityksen toimikunta, Pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukainen Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä

Viestintä

Marttojen strategian mukaiset kotitalousneuvonnan, järjestötoiminnan ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen sisällöt tuotiin esiin viestinnällä. Järjestö pyrki vaikuttamaan suuren yleisön asenteisiin, käyttäytymiseen ja arvoihin edistääkseen kestäviä valintoja. Lisäksi vahvistettiin vuorovaikutusta marttojen, suuren yleisön ja median välillä. Liitto viesti varautumisen teemavuodesta hyödyntäen marttajärjestön yhteistä viestinnän vuosikalenteria, joka määritteli kuukausittaiset teemat toimintakehotteineen.

Viestinnän kehittämisessä keskityttiin näkyvyyden kasvattamiseen sosiaalisessa mediassa, uutiskirjeviestinnän parantamiseen, nettisivujen kehittämiseen ja viestinnän työkalujen uudistamiseen.

Otettiin käyttöön Marttaliiton sosiaalisen median strategia. Se ohjasi sisällöntuotantoa erityisesti Instagramissa, jossa kasvatettiin seuraajakuntaa ja julkaisujen kattavuutta. Tehostettiin LinkedInin käyttöä ja kannustettiin henkilökuntaa viestimään kanavassa Marttojen tekemästä työstä.

Uutiskirjeviestintä laajeni Marketing Cloud -työkalulla marttapiireille. Käynnistettiin uusi jäsenistölle suunnattu uutiskirje. Kehitettiin automatisoituja viestipolkuja uusille jäsenille ja Martat-sovelluksen lataajille.

Martat.fi-sivustolla otettiin käyttöön uusi sisällöntuotannon editori, julkaistiin uusi visuaalinen ilme ja parannettiin sivuston saatavuutta. Nettisivujen valikkorakennetta muokattiin selkeämmäksi ja käyttäjäystävällisemmäksi.

Viestinnän työkalut uudistuivat, kun otettiin käyttöön Publerin sosiaalisen median julkaisukalenterina ja kilpailutettiin media-seurannan ja tiedotejakelun palvelut. Uusina toimijoina aloittivat Retriever ja STT.

Viestinnällistä yhteistyötä tehtiin useiden järjestöjen ja kumppaneiden kanssa, suunnitteleamalla ja toteuttamalla vaikuttamiskampanjoita, esimerkiksi aloittamalla Marttametsä-keräys.

Viestintäkanavista nettisivuilla oli 9,2 miljoonaa katselua. Somekanavilla oli 230 000 seuraajaa (kasvua 5 %). Mediaosumia oli 1 735, joista 147 valtakunnallisissa medioissa.

TUTKIMUKSIA

Toimintavuoden aikana tehtiin kaksi tutkimusta kuluttajien näkemyksistä:

YouGovin kuluttajakyselyssä Näkemykset suomalaisista vaikuttajaorganisaatioista tarkasteltiin Marttaliiton toimintaa ja siihen liittyviä mielikuvia erityisesti tunnettuuden, näkyvyyden, uskottavuuden ja vaikuttavuuden näkökulmista. Tutkimukseen osallistui 12 vaikuttajajärjestöä. Marttojen vahvuudeksi nousi tunnettuus, sillä 48 % vastaajista ilmoitti tuntevansa Martat ainakin jossain määrin. Erityisesti naiset arvostivat marttajärjestöä. Sukupuolten välillä oli merkittäviä eroja arvioissa kaikilla tutkimuksen osa-alueilla. Kaikkien 12 järjestön joukossa Marttaliitto sijoittui 4:nneksi ja sai parhaat arviot yli 60-vuotiaiden keskuudessa.

Norstatin toteuttamassa kuluttajatutkimuksessa keskityttiin Martat.fi-sivuston käytettävyyden ja visuaalisuuden sekä marttajärjestön vetovoiman arviointiin. Kyselyyn saatiin yli 17 000 vastausta. Tulosten perusteella Marttojen verkkosivustoa pidettiin pääosin luotettavana, helppokäyttöisenä, hyvin orga-

VIESTINTÄ LUKUINA	2022	2023
Mediaosumat		1 735
Martat.fi sivun käyttäjiä	3 562 398	3 483 412
Martat.fi sivun katseluita	9 136 829	9 191 678
Martat-sovelluksen lataajia	25 000	40 377
Yleisö somessa (Marttaliitto)	217 969	233 789

SOME	2022	2023
Facebook sivutykkäykset	101 330	102 730
X-seuraajat	11 300	11 100
Instagram-seuraajat	101 332	110 107
YouTube MartatTV-seuraajat	4 007	4 489

MEDIATIEDOTTEET

11.1. Marttojen vuoden 2023 teemana on varautumisen taidot
12.1. Kotipihan monimuotoisuutta voi tukea monin tavoin
26.1. Martat ja Puutarhaliitto innostavat jakamaan parhaan puutarhataitosi
15.2. Martat ja Marthaförbundet: ilmastotoimia ei voida siirtää tulevaisuuteen
22.2. Marttojen lehdet ilmestyneet 120 vuotta
7.3. Biolan ja Martat opastavat ravinteiden kierrätystä kompostoimalla
21.3. Kutsu Marttojen vuosiseminaariin perjantaina 21.4.2023
23.2. Säästäväisen elämän Fingerpori syntyi yhteistyössä Marttojen kanssa
22.4. Marttaliiton vuosikokous järjestettiin Helsingissä – Kokouksessa tehtiin henkilövalintoja ja julkaistiin vuosikokouksen kannanotto
22.4. Martat vaativat uutta hallitusta ja eduskuntaa turvaamaan Suomen edellytykset varautua ja sopeutua ilmasto- ja luontokriisin vaikutuksiin
24.4. Marttojen kotitalousneuvonta auttaa arjen hallinnassa
4.5. Marttaliitto ja Luonnonperintösäätiö perustavat Marttametsän

30.5. Tiia Ojala Kauhavalta valittiin Marttaliitto ry:n hallitukseen
23.8. Marttojen sienipäivässä opitaan sienestämisen taitoja
14.12. Marttojen vinkit auttavat joulul valmisteluissa

KANNANOTOT, MIELIPIDEKIRJOITUKSET, LAUSUNNOT

11.1. Lausunto talousvaliokunnalle valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta
17.1. 64 suomalaista järjestöä vaatii oikeudenmukaista ekologista siirtymää
1.2. Kannanotto: Kasvipohjaisiin elintarvikkeisiin kannattaa investoida nyt
3.3. Lausunto Valtioneuvoston asetuksesta talousosaamisen neuvottelukunnasta
16.3. Yli 200 yhteiskunnallista vaikuttajaa vetoaa, ettei Suomi käännä selkäänsä maailmalle
2.4. Suomi ei toimisi ilman järjestöjä (Länsiväylä)
12.4. Tee vauvavuoden hankintoja harkiten (Helsingin Sanomat)
22.4. Martat vaativat uutta hallitusta ja eduskuntaa turvaamaan Suomen edellytykset varautua ja sopeutua ilmasto- ja luontokriisin vaikutuksiin

9.6. Kesä tuo värit lautaselle (Sa-
 van Sanomat, Maaseudun tu-
 levaisuus, Lapin Kansa, Keski-
 opitaan sienestämisen taitoja, Ilkka-Pohjalainen)
14.6. Kehitysyhteistyö on Suo-
 men oman edun mukaista – kol-
 me esimerkkiä
20.7. Luonnonantimista riittää
 jaettavaksi - Älä omi marja-apa-
 jaasi (Turun Sanomat)
4.9. Luonto auttaa kotoutumaan
 (Helsingin Sanomat)
10.10. Koti ja hyvä arki kuuluvat
 kaikille (Kaleva, Keskipohjanmaa,
 Itä-Häme, Etelä-Suomen Sano-
 mat, Turun Sanomat, Rannikko-
 seutu, Aamulehti, Lapin Kansa)
3.11. Järjestöjen kannanotto Ga-
 zan tilanteeseen
6.11. Perheiden puolella -blogi-
 sarja (Väestöliitto): Hallitusohjel-
 man vaikutukset lapsiperheisiin
16.11. Vetoamus: Nykyinen ta-
 pa puhua maahan muuttaneista
 työntäähmiä yhteiskunnan ul-
 kokehälle
20.11. Lapsella on oikeus voida
 hyvin – ja aikuisilla velvollisuus
 huolehtia siitä

TILAISUUDET JA KAMPANJAT

Marttaliitto osallistui asiantun-
 tija, järjestäjänä tai yhteistyö-
 kumppanina seuraaviin tilaisuu-
 siin ja kampanjoihin:
17.1. Oikeudenmukainen siirty-
 mä
31.1. Lidlin kestävän ruoan tilai-
 suus
1.2. Suomi kasvaa vegestä -ver-
 koston tilaisuus
1.2.–2.4. Eduskuntavaalikam-
 panja
10.2. Eduskunnan 112-päivä
21.2. Kestävä ruoka -tilaisuus,
 Maa- ja metsätalousministeriö
1.3.–31.5. #korjaushaaste-kam-
 panja, Finix-hanke
9.3. Kestävä ja oikeudenmukai-
 nen Suomi -vaalipaneelikeskuste-
 lu, Takuusäätiö ja Sininauhaliitto
20.–26.3. Rasismin vastainen viik-
 ko
22.2.–8.4. Ekopaasto-kampanja
22.3. Rahaviikko, Pörssisäätiö
23.3. Suomen Pankin paneelikes-
 kustelu Kestävä talousosaaminen
28.–29.3. #INTO23-tapahtuma
30.3. Fingerpori-kirjan julkista-
 minen
21.4. Marttaliiton vuosikokousse-
 minaari

24.4.–7.4. Kohdennetun neuvon-
 nan viestintäkampanja
24.–31.5. Omissa käsissä, Edun-
 valvontavaltuutus
27.–28.5. Maailma Kylässä
4.6. Vankimessut
7.6. Hävikkifoorumin loppusemi-
 naari
26.6.–2.7. Helsinki Pride -yhteisö-
 kumppanuus
9.7. Avoimet puutarhat, Puutar-
 haliitto
1.–10.9. Syystaimijuhlat, Puutar-
 haliitto
4.9. Suomalaisen ruoan päivä
12.–18.9. Hävikkiviikko
29.9. Vauvan päivä
3.–4.10. Sosiaalisen kuntoutuksen
 ja hyvän arjen koulutuspäivät
1.–8.10. Vanhustenviikko, VTKL
1.–31.10. Lokakuu on puurokuu –
 Marttojen kehitysyhteistyön kuu-
 kausi
9.–15.10. Energiansäästöviikko
11.10. Tyttöjen päivä
23.9. Fazerin hyvinvointipäivä
28.–29.10. Lautasella-erityisruo-
 kavaliomessut
6.–10.11. Kohdennetun neuvon-
 nan viestintäkampanja
8.11. Päämääränä toivo – ratkai-
 suja lapsiperheköyhyyteen -semi-
 naari, Rahapuhetta ja ratkaisuja
 -verkoston kanssa
1.–31.12. Marttojen joulukalen-
 teri

nisoituna ja saavutettavana. Vastaajista 92 %
 arvioi sivuston olevan hyvä tai erittäin hyvä
 ja 83 % koki Marttojen toiminnan kiinnosta-
 vaksi ja innostavaksi. Alle puolet vastaajista ei
 tiennyt, miten toimintaan voi osallistua.

MARTAT-LEHTI

Martat-lehti on järjestön jäsenlehti, joka on
 ilmestynyt säännöllisesti vuodesta 1903 al-
 kaen, aluksi nimellä Emäntälehti. Vuonna
 2023 lehti täytti 120 vuotta, kuten myös Fin-
 landssvenska Marthaförbundetin lehti Mart-
 ha. Tasavuosien tarjouksena martoilla ja mar-
 thoilla oli mahdollisuus tilata sisarjärjestön
 lehti vuodeksi tutustumista varten edulliseen
 hintaan. Parikymmentä marttaa kummasta-
 kin järjestöstä käytti tilaisuutta hyväkseen.

Verkkolehden, joka tavoittaisi laaja-alaises-
 ti myös uusia ja potentiaalisia lukijoita ja jon-
 ka sisällöllinen ilmestyminen olisi painettua
 lehteä tiheämpää, suunnittelua jatkettiin. Kil-
 pailutuksen jälkeen kumppaniksi valittiin Al-
 ler Ideas. Yhteisissä työpajoissa kehitettiin
 verkkolehden konsepti ja painetun lehden
 uudistus. Verkkolehden teknisestä toteutuk-
 sesta vastasi Valu Digital Oy. Päätettiin, että
 verkkolehti aukeaa tammikuussa 2024. Aiem-
 min oli jo päätetty, että painettu lehti ilmestyy
 jatkossa 4 kertaa vuodessa entisen 6 numeron
 sijaan.

Lehdessä julkaistiin varautumiseen liitty-
 viä juttuja (esim. Viisi vinkkiä varautumiseen,
 Varautumisen taitoja naapurin seurassa,
 Huolehdi myös henkisestä kotivarasta). Myös
 kohonneita kustannuksia ja energiansaantiin
 liittyviä ongelmia käsiteltiin (esim. ”Pidä jalat
 lämpimänä, pää viileänä”, Energian saatavuus
 ja häiriöt).

Martat-lehden vaiheita ja järjestön histo-
 riaa yleisemminkin käsiteltiin lähes jokaises-
 sa numerossa. Lukijapalautteen perusteella
 ne olivat yleensä lehden suosituimpia juttu-
 ja. Kansikuvissa esiintyi marttapiirien työnte-
 kijöitä. Vuoden viimeisessä numerossa julis-
 tettiin Paras kansikuva -äänestys. Lukijoiden
 suosikki oli sienestysaiheinen kansi (numero
 4/23).

MARTAT-SOVELLUS

Martat-sovellukseen lisättiin uusia toimintoja, kuten sähköinen jäsenkortti ja yhdistyshaku. Hallintapuolelle rakennettiin työkalu, jolla voidaan tuoda juhlasesongit sisältöön. Hakutoimintoa parannettiin, otettiin käyttöön ilmoituspaneeli ja uudistettiin etusivua piilottamalla gallup.

Sovelluksen kehittäminen eteni suunnitellusti alkuvuonna ja pysyi budjetissa koko vuoden osalta. Loppuvuodesta keskityttiin kehittämiseen arvioitua vähemmän, ja osa suunnitelluista hankkeista siirrettiin seuraavalle vuodelle.

Käyttäjähankintaa tehtiin pääasiassa sosiaalisen median maksetulla mainonnalla. Lisäksi sovellusta esiteltiin messuilla ja tapahtumisissa. Lataajia oli vuoden lopussa yli 40 000, eli tavoite saavutettiin. Aktiivisia käyttäjiä oli 5 300 (4 900 vuonna 2022).

Sovelluksen kaupallistaminen käynnistyi, ja saatiin ensimmäinen kaupallinen yhteistyökumppani. Haettiin myös yritys yhteistyön lisärahoitusta kahdelta säätiöltä, mutta ulkopuolista rahoitusta ei vielä saatu.

Käyttäjiltä kerätyn palautteen perusteella sovelluksella oli sitoutunut käyttäjäkunta, joka piti sovellusta helppokäyttöisenä ja kiinnostavana. Ruokaohjeet, sesongin ruoka-aineet ja

Joko sinulla on puhelimesasi Martat-sovellus?

www.martat.fi/sovellus/

vinkkisällöt osoittautuivat erityisen hyödyllisiksi. Palautteessa toivottiin sovellukseen entistä monipuolisempaa ja ajankohtaisempaa sisältöä sekä selkeyttä. Suurin osa vastaajista suosittelisi sovellusta ja piti sitä erinomaisena. Palautteen perusteella päätettiin lisätä push-ilmoitusten määrää seuraavana vuonna.

ASIAKKUUDENHALLINTAJÄRJESTELMÄ

Uudessa asiakkuudenhallintajärjestelmässä ryhdyttiin hallinnoimaan jäsen- ja yhdistystietoja, lehden tilaajien ja sovelluksen käyttäjien tietoja sekä tapahtumien ilmoittautumiseen liittyviä tietoja. Vuoden aikana järjestelmän käyttöä kehitettiin ja esimerkiksi viestiautomaatioita laajennettiin. Näin pystytään entistä monipuolisemmin tiedottamaan

ajankohtaisista asioista jäsenistölle ja yhdistysten luottamushenkilöille. Yhdistysten tiedot julkaistiin verkkosivuilla ja sovelluksessa asiakkuudenhallintajärjestelmän kautta. Yhdistykset pystyivät itse päivittämään tietoaan. Ansiomerkit lisättiin näkyviin Marttarekisteriin.

VUODEN 2023 MITTARIT JA NIIDEN TOTEUMA

Marttaliiton toimintaa ja strategian toteutumista mitataan strategiamittareilla. Vuoden 2023 toiminnalle on määritelty ydinmittarit. Lisäksi järjestöllä on toimintokohtaisia mitareita. Erillisavustuksilla on niihin erikseen kirjatut määrälliset ja laadulliset tavoitteensa, joita seurataan ja raportoidaan.

Vuoden 2023 ydinmittarit:

JÄSENMAÄRÄ. LIITTYNEIDEN 60–69-VUOTIAIDEN MÄÄRÄ.

Tavoitetaso: Jäsenmäärä pysyy edellisen vuoden tasolla. Toteuma: Jäsenmäärän lasku jatkui ja jäsenmäärä laski 713:lla. Jäsenmäärän pudotus on suuruudeltaan lähes puolet pienempi kuin vuotta aiemmin. **Tavoitetaso:** Liittyneiden 60–69-vuotiaiden määrä kasvaa. Toteuma: Uusien jäsenyyksien määrä kääntyi nousuun. Uusien jäsenten keski-ikä on 53,4 vuotta. Tämä on 10,9 vuotta vähemmän kuin jäsenten keskimääräinen ikä. Uusien jäsenten iän keskihajonta on 16,6 vuotta eli uusien jäsenten ikä on keskimäärin +/- 16,6 vuotta jäsenten keskimääräisestä iästä. Uusien jäsenten ikä asettuu siis pääosin haitariin 36,8–70 vuotta. 60–70-vuotiaita uusia jäseniä oli 1 012 eli 30 % uusista jäsenistä. Tämän ikäisten uusien jäsenten määrästä ei ole vertailutietoa vuodelta 2022.

VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUNNIT.

Tavoitetaso: Vapaaehtoistoiminnan tuntien määrä palaa ennen koronaa olevalle tasolle. Toteuma: Vapaaehtoistoimintaa tehtiin 449 000 tuntia. Määrä oli 20 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Määrä on noin 90 % siitä, mitä se oli ennen koronaa.

KASVOKKAISEEN JA DIGITAALISEEN NEUVONTAAN OSALLISTUVIEN MÄÄRÄ.

Tavoitetaso: 150 000. Tavoitetasossa FB-livet+Podcast. Ei IG-livejä. **Toteuma:** 110 700 lähi- ja etäneuvonta (yksilö-, ryhmä- ja joukkoneuvonta). 230 000 FB-livet ja IG-livet ja podcastit.

NEUVONNAN KOETTU HYÖDYLLISYYS. OSALLISTUJAPALAUTE

Tavoitetaso: 4/5
Toteutuma: 4,59.

NEUVONTA LISÄÄ ARJEN TAITOJA SEKÄ TERVEELLISIÄ, KESTÄVIÄ JA TALOUDELLISIA VALINTOJA JA KÄYTTÄYTYMISTÄ. OSALLISTUJAPALAUTE

Tavoitetaso: 4/5
Toteutuma: Kurssilla opitut asiat tukivat toimintaa kestävässä valinnoissa 4,13, terveellisissä valinnoissa 3,96, taloudellisissa valinnoissa 3,9, arjen taitoissa 4,3. **Toteutuma:** Tilaisuus lisäsi kiinnostusta kestävien valintojen tekoon arjessa 4,19. Aikoo kokeilla tilaisuudessa oppimaansa omassa arjessa 4,52.

ASIAKKAAT OPPIVAT UUSIA ASIOITA. OSALLISTUJAPALAUTE.

Tavoitetaso: 4/5
Toteutuma: Opin uusia asioita 4,43

NEUVONNAN ASIAKKAAT KOKEVAT TOIMINNAN OLEVAN YHDENVERTAISTA. OSALLISTUJAPALAUTE.

Tavoitetaso: 4/5
Toteutuma: 4,86

NEUVONNAN ASIAKKAAT SUOSITTELEVAT KURSSEJA. OSALLISTUJAPALAUTE.

Tavoitetaso: 4/5.
Toteutuma: Suosittelisin toimintaa muille 4,86. Arvosana toiminnasta 4,6.

NEUVONNAN ASIAKKAAT KOKEVAT MARTTA-AKATEMIAN KURSSIT JA SISÄLLÖT HELPOSTI SAAVUTETTAVIKSI. KÄYTTÄJÄT OVAT VALMIITA SUOSITTELEMAAN KURSSEJA JA SISÄLTÖJÄ.

Tavoitetaso: 4/5
Toteutuma: 64 Marttaopintojen suorittajaa antoi Martta-akatemia arvosanan 4,23/5. 63 opiskelijaa 64:stä suosittelee opintoja muille. Tarkempi Martta-akatemia palautekysely toteutetaan 2024 aikana, kun käyttäjätiedot saadaan ajan tasalle CRM:ään.

MARTTALIITON JA EDUARD POLÓNIN SÄÄTIÖN TALOUSARVIOT JA TILINPÄÄTÖKSET.

Tavoitetaso: Talousarvion mukainen tulos.

Marttaliitto:	Tavoitetulos 0 €.	Toteutuma – 685 594 €.
Eduard Polónin säätiö:	Tavoitetulos – 360 000 €.	Toteutuma + 123 978 €.

Sijoitustuottojen määrä. Tavoitetaso: Talousarvion mukainen tavoite.

Marttaliitto:	Tavoitetulos + 1 415 822 €.	Toteutuma + 309 442 €.
Eduard Polónin säätiö:	Tavoitetulos + 720 000 €.	Toteutuma + 1 134 885 €.

OMATOIMISEN VARAINHANKINNAN MÄÄRÄ. TAVOITETASO: KERÄYSTUOTTOJEN JA OMAN VARAINHANKINNAN TULOS KASVAA.

Tulokset kulujen jälkeen:	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vertailu
o Ulkomaan keräys	8 723 €	14 142 €	+ 5 419 €
o Kotimaan keräys	842 €	349 €	- 493 €
o Tukimaksut	20 099 €	2 628 €	- 17 471 €
	(ulkom. kohde)	(kotim. kohde)	

ASIAKKUUKSIENHALLINTAJÄRJESTELMÄ (CRM) ON TEHOKKAASSA KÄYTÖSSÄ JA JÄSENVIIESTINTÄÄN ON LUOTU TOIMIVAT KÄYTÄNNÖT.

Tavoitetaso: On käytössä ja on luotu. **Toteuma:** On käytössä ja jäsenviestintään on luotu useita uusia käytäntöjä ja käyttöön otettiin sähköinen jäsenkirje.

MARTAT-SOVELLUKSEEN REKISTERÖITYNEIDEN MÄÄRÄ JA AKTIIVISET KÄYTTÄJÄT.

Tavoitetaso: Sovellukseen on rekisteröitynyt 40 000 käyttäjää. Aktiivisten käyttäjien osuus on 50 %.

Toteuma: Rekisteröityneitä käyttäjien määrässä saavutettiin tavoite, rekisteröityneitä oli 40 377. Aktiivisten käyttäjien osuutta ei saavutettu, heitä oli 13 %.

Hallinto

Marttaliiton varsinainen kokous pidettiin 22.4. Radisson Blue Seaside -hotellissa Helsingissä.

Marttaliiton hallitukseen kuuluivat 22.4. saakka Sirpa Pietikäinen (puheenjohtaja), Ulla Parviainen (varapuheenjohtaja), Taina Raiski (varapuheenjohtaja), Sonja Haapakoski, Marika Hurskainen, Aila Naalisvaara, Katja Rippstein, Ilona Suppanen ja Emilia Särkiniemi.

Henkilövalintojen jälkeen hallituksessa toimivat 22.4. alkaen Sirpa Pietikäinen (puheenjohtaja), Ulla Parviainen (varapuheenjohtaja), Taina Raiski (varapuheenjohtaja), Sonja Haapakoski, Marika Hurskainen, Aila Naalisvaara, Tiia Ojala, Katja Rippstein ja Emilia Särkiniemi. Hallitus piti tilikauden aikana viisi kokousta. Pääsihteerinä toimi tilikauden ajan Marianne Heikkilä.

Tilintarkastajat olivat KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana Kirsi Aromäki sekä Sanna Riihentupa, KHT. Varatilintarkastajina toimivat Jaana Inki, KHT ja Jyri Salojuuri, KHT.

HENKILÖSTÖ

Marttaliiton henkilöstömäärä oli 1.1.2023 yhteensä 28 henkilöä ja vuoden lopussa 31.12.2023 yhteensä 33 henkilöä. Vuoden aikana yhteensä 36 eri henkilöä oli työ- tai harjoittelusuhteessa Marttaliittoon. Eläkkeelle ei jäänyt yhtään henkilöä.

Marttaliitossa töissä olleista henkilöistä 13 oli määräaikaisessa ja 23 toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa.

Aho Piia, asiantuntija, Arki sujuvaksi -toiminta
Anttonen Anna, asiantuntija, Luontokoti-hanke (14.3.2022 alkaen)
Heikkilä Marianne, pääsihteerinä, ympäristö- ja ilmastoasiat (15.5. alkaen)

Ikonen Tiina, asiantuntija, kotipuutarha
Jerkku Teija, neuvonnan johtaja
Jylhä Joonas, viestintäpäällikkö (opintovapaa 16.10.2022–31.8.2024)

Jääskeläinen Annika, asiantuntija, kotipuutarha (1.4. alkaen)
Kankkunen Katariina, tapahtumatuottajaharjoittelija (15.8.–14.11.)
Karonen Taru, kehittämisspäällikkö, ruoka (1.3. alkaen)
Kilpinen-Mangström Victoria, taloushallinnon asiantuntija
Kokkonen Helena, toimituspäällikkö

Koski Susanna, controller
Kuittinen Katja, graafinen suunnittelija
Kuusisto Henni, viestintäpäällikkö
Känsälä Päivi, asiantuntija, Arki sujuvaksi -toiminta

Laine Emilia, kansalaistoiminnan asiantuntija
Lindqvist Terhi, kehittämisspäällikkö, kansainvälinen toiminta
Moorhouse Teresa, graafinen suunnittelija
Neffling Saila, toimistosihteerinä

Palosuo Anna-Maija, asiantuntija, asiakkuuksien hallinta
Pellikka Katri, asiantuntija, Kestävät talouspolut -hanke (perhevapaa 27.7. alkaen)
Petrell Reijo, hallinto- ja talousjohtaja
Pöyhö Elli, asiantuntija, Kestävät talouspolut -hanke (14.8. alkaen)
Rautiainen Ella, harjoittelija (8.5.–2.7. ja 14.8.–17.9.)
Roine Seidi, CRM-assistentti (31.3. saakka)

Ruokonen Irina, kirjanpitoapäällikkö
Saikkonen Jaana, toimistosihteerinä (28.2. saakka)
Salo Satu, järjestösihteerinä

Salovaara Reija, kansalaistoiminnan ja viestinnän johtaja
Silander Niina, asiantuntija, kotitalousneuvonnan sisällöntuotanto
Silänen Katariina, asiantuntija, Lapsiperheiden arjen tukeminen (perhevapaa 14.8. alkaen)
Suhonen Jeni, hallintopäällikkö
Tuovinen Emmi, kehittämisspäällikkö, ruoka ja ravitsemus
Uitto Maria, asiantuntija, Vilppu-vapaaehtoistoiminta
Ylitalo Irmeli, asiantuntija, koulutuspalvelut

TYÖNANTAJAKUVAN KEHITTÄMINEN

Marttaliiton rekrytointiprosessia uudistettiin ja käyttöön otettiin Lyyti-järjestelmä. Verkkosivuille tehtiin sisältöä Marttoista työnantajana. Rekrytointiprosessin uudistamisella pyrittiin tuomaan paremmin esiin liiton viestiä työnantajana:

Marttaliitto on vastuullinen, perhemyönteinen ja erilaiset elämäntilanteet huomioon ottava työnantaja, jossa henkilöstöä kohdellaan yhdenvertaisesti. Toimintaa suunnitellaan yhdessä henkilöstön kanssa ja työt organisoidaan niin, että koko järjestölle sekä yksittäiselle työntekijälle asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Marttaliitto on arvostettu työpaikka, jossa halutaan työskennellä merkityksellisten asioiden parissa yhdessä ja yhteistyössä muiden osaavien työntekijöiden kanssa.?

Lisäksi kehitettiin sisäisiä HR-prosesseja:

- Muokattiin työsuhteen eri vaiheiden hallinnointia selkeämmäksi.
- Päivitettiin kehityskeskusteluprosessi.
- Aloitettiin osaamistarpeiden kartoitus, jonka tarkoituksena on tukea henkilöstön osaamista entistä paremmin.

TYÖHYVINVOINTI

Henkilöstö jatkoi valtaosin etätyöskentelyä, johon totuttiin jo koronavuosien aikana. Kohtaamisia järjestettiin pitämällä Marttaliiton toimistolla tai muissa tiloissa säännöllisesti henkilöstöpalavereja, tiimipalavereita ja erilaisia tapaamisia, joissa henkilökunta oli paikalla.

Marttaliitossa tuetaan työntekijöiden erilaisia elämäntilanteita muun muassa työaikajoustoilla ja mahdollisuudella monipaikkaiseen työntekoon. Etätyömahdollisuuksia tuetaan jatkossakin. Muutamat toimihenkilöt käyttivät mahdollisuutta työajan lyhennykseen oman elämäntilanteensa ja tarpeidensa mukaan.

TYÖHYVINVOINNIN TOIMENPITEITÄ

- Työnantajan kustantama yleislääkäritason työterveyshuolto.
- Työyhteisön kehittämissuunnitelma valmistui. Suunnitelma toimii runkona kaikelle työyhteisön kehittämiselle.
- Monipaikkainen työ -kysely tehtiin henkilöstölle. Tulosten perusteella saatiin kokonaiskuva henkilöstön kokemuksista nykyisestä työskentelytavasta.
- Säännölliset Työvire-kyselyt aloitettiin ja määriteltiin henkilöstökyselyiden aikataulu ja painotukset seuraaville vuosille.
 - o Kyselyiden pohjalta nostettiin esille henkilöstön konkreettisia kehittämiskohteita. Niitä käsiteltiin henkilöstön, työsuojelutoimikunnan ja johtoryhmän kanssa ja arvioitiin niiden toteuttamismahdollisuuksia.
- Virkistyspäivät pidettiin 11.5. ja 7.9. sekä pikkujoulut 1.12.
- Työssä jaksamista tuettiin työsuhte-educilla kuten lounas-, liikunta- ja kulttuurieduilla.
- Työntekijöiden käytössä oli arkiliikuntaan ohjaava liikuntasovellus jaksamista ja palautumista tukemassa.
- Henkilöstöä muistutettiin erilaisista toimintamalleista (mm. palaverikäytännöt, päivän tauotukset, opiskelun tukeminen, miten toimia, jos kokee tulleensa kohdelluksi epäasiallisesti).
- Avattiin SharePointtiin henkilöstön ohje- ja koulutusmantra, jossa on sisäisen viestinnän ohjeita ja toimintamalleja.

Talous

MARTTALIITTO

Tilikauden tulos oli –685 593,82 euroa alijäämäinen (– 1 358 751,79 euroa v. 2022). Talousarvion mukainen tulostavoite oli 0 euroa. Varsinaisen toiminnan tulos oli talousarviota parempi, ja eri toimintojen kustannukset alittivat suunnitellun. Myös varainhankinta ja jäsenmaksutuotot toteutuivat varsin hyvin budjetoidun mukaisesti. Sijoitustoiminnan tulos jäi tavoitteista. Erityisesti tilinpäätökseen kirjattavat sijoitusomaisuuden arvonalennukset painoivat tulosta.

Varainhankinnan tulos kulujen jälkeen oli + 659 548 euroa (+612 250 euroa v. 2022). Varainhankintaan sisältyivät jäsenmaksut ja tuotemyynti. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos oli 309 442 euroa (– 640 473 euroa v. 2022).

Marttaliitto sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä yleisavustusta järjestön kotitalousneuvontaan 950 000 euroa. Siitä myönnettiin Marttaliitolle 360 280 euroa ja marttapiireille yhteensä 589 720 euroa.

Eduard Polónin säätiö myönsi Marttaliitolle yhteensä 930 000 euron avustuksen kotitalousneuvonnan ja sen toimintaedellytysten tukemiseen sekä tietojärjestelmien ja viestinnän ylläpitoon ja kehittämiseen.

EDUARD POLÓNIN SÄÄTIÖ

Säätiön perustana on Marttaliiton vuonna 1928 Eduard Polónilta saama lahjoitus. Marttaliitto perusti säätiön näitä lahjoitusvaroja käyttäen vuonna 1994. Säätiön tarkoituksena on tukea kotitalousneuvontaa myöntämällä avustuksia marttajärjestön kotitalousneuvontaan ja sen toimintaedellytysten parantamiseen sekä neuvontaa edistävään opinnäyte-, tutkimus- ja asiantuntijatyöhön.

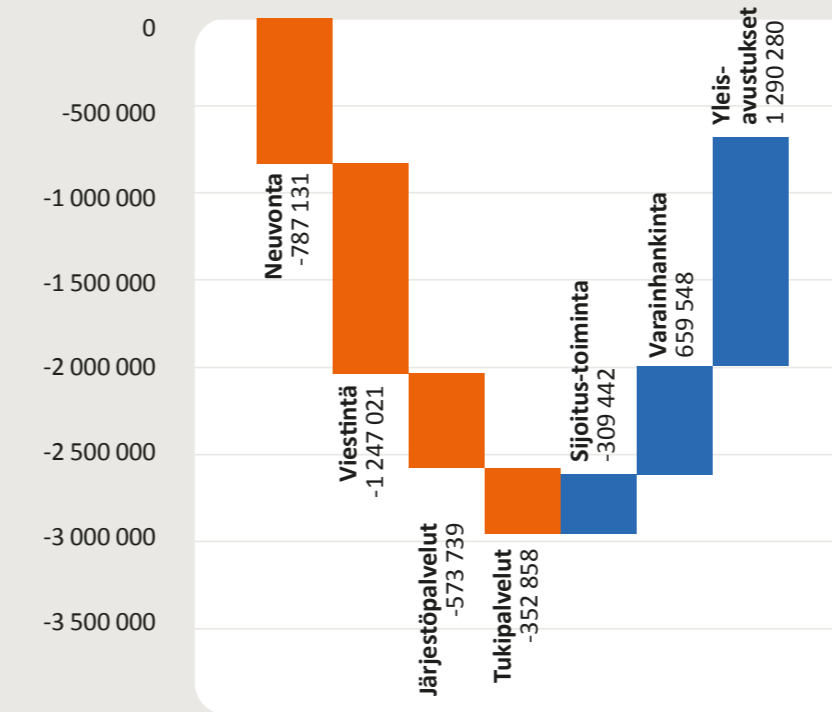
Säätiön tilikauden tulos oli 123 978,22 euroa (–1 269 054,64 euroa v. 2022). Säätiö maksoi avustuksia Marttaliitolle ja marttapiireille yhteensä 974 260,26 euroa.

Säätiön hallituksen muodostivat samat henkilöt kuin Marttaliiton hallituksen. Säätiön asiamiehenä toimi Marttaliiton hallinto- ja talousjohtaja Reijo Petrell.

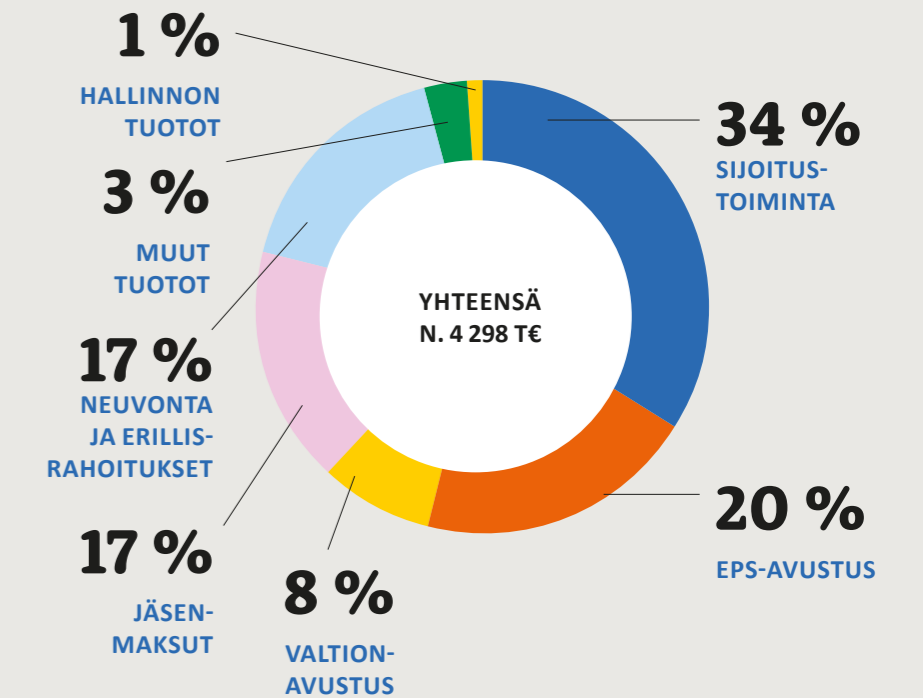
PIIRIT

- Etelä-Hämeen Martat
- Etelä-Karjalan Martat
- Itä-Hämeen Martat
- Kainuun Martat
- Keski- ja Etelä-
- Pohjanmaan Martat
- Keski-Suomen Martat
- Kymenlaakson Martat
- Lapin Martat
- Lounais-Suomen Martat
- Pirkanmaan Martat
- Pohjois-Karjalan Martat
- Pohjois-Pohjanmaan
- Martat
- Savon Martat
- Uudenmaan Martat

Marttaliiton menot ja tulot toiminnoittain

Kokonaistuotot 2022

Kestävät valinnat

MARTAT TEKEVÄT
ARJEN TEKOJA
HUOMISTA VARTEN

Yhdessä tekemisen ilo

MARTAT KOHTAAVAT
JA MAHDOLLISTAVAT
KOHTAAMISIA.

Avoimuus

MARTOILLE
KAIKKI OVAT
YHDENVERTAISIA

PÄÄMÄÄRÄ

Hyvä arki kuuluu kaikille

PERUSTEHTÄVÄ

Martat edistää kotien ja perheiden toimivaa ja kestäväää arkea.